

STORTINGET

Innst. 15 S

(2023–2024)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024,
kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet
og Energidepartementet (rammeområde 7)

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innhold

Side

1.	Sammendrag	1
1.1	Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	1
1.2	Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	6
2.	Komiteens generelle merknader	6
2.1	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.....	6
2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	6
2.3	Generelle merknader fra Høyre.....	7
2.4	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	10
2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	10
2.6	Generelle merknader fra Rødt.....	11
2.7	Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7	13
2.8	Programkategori 09.00 Administrasjon.....	16
2.8.1	Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	16
2.8.2	Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning mv.	16
2.9	Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken.....	17
2.9.1	Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	17
2.9.2	Kap. 605 og 3605 Arbeids- og velferdsetaten	17
2.9.3	Kap. 606 Trygderetten	19
2.10	Programkategori 09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse.....	19
2.10.1	Kap. 611 Pensjoner av statskassen	19
2.10.2	Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse	19
2.10.3	Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	20
2.10.4	Kap. 2470 og 5470 Statens pensjonskasse	20
2.11	Programkategori 09.20 Tiltak for bedre levekår mv.....	20
2.11.1	Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering.....	20
2.12	Programkategori 09.30 Arbeidsmarked.....	21
2.12.1	Kap. 634 og 3634 Arbeidsmarkedstiltak	21
2.12.2	Kap. 635 og 3635 Ventelønn	24
2.13	Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	24
2.13.1	Kap. 640 og 3640 Arbeidstilsynet.....	24
2.13.2	Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt.....	27
2.13.3	Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	27
2.13.4	Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmekleren mv.	27
2.14	Programkategori 09.60 Kontantytelser.....	27
2.14.1	Kap. 660 Krigspensjon	27
2.14.2	Kap. 664 Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs	27
2.14.3	Kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere.....	27
2.14.4	Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP).....	27
2.14.5	Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	27
2.15	Programkategori 29.20 Enslige forsørgere	28
2.15.1	Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	28
2.16	Programkategori 29.50 Inntektssikring ved sykdom og uførhet	28
2.16.1	Kap. 2650 Sykepenger	28
2.16.2	Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	28
2.16.3	Kap. 2655 Uførhet.....	29
2.17	Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.....	31
2.17.1	Kap. 2661 Grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv.....	31
2.18	Programkategori 29.70 Alderdom	32
2.18.1	Kap. 2670 Alderdom	32

	Side
2.19	Programkategori 29.80 Forsørgertap og eneomsorg for barn mv. 32
2.19.1	Kap. 2680 Etterlatte..... 32
2.19.2	Kap. 2686 Stønad ved gravferd..... 32
2.20	Programkategori 29.90 Diverse inntekter 32
2.20.1	Kap. 5701 Diverse inntekter 32
2.20.2	Kap. 2541 Dagpenger..... 32
2.20.3	Kap. 5705 Refusjon av dagpenger 33
2.20.4	Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. 33
2.20.5	Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs..... 33
2.21	Kapitler under andre departement..... 33
2.21.1	Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne, Kultur- og likestillingsdepartementet..... 33
2.21.2	Kap. 1565 og 4565 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 34
2.21.3	Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 34
2.21.4	Kap. 1566 og 4566 Yrkesskadeforsikring, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 34
2.21.5	Kap. 1567 og 4567 Gruppelivsforsikring, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 34
2.21.6	Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn, Nærings- og fiskeridepartementet..... 35
2.21.7	Kap. 1860 og 4860 Havindustritilsynet, Energidepartementet 35
3.	Anmodnings- og utredningsvedtak 36
3.1	Komiteens merknader..... 38
4.	Forslag fra mindretall..... 39
5.	Komiteens tilråding..... 39

STORTINGET

Innst. 15 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Energidepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Vidar Kjølmoen, Tuva Moflag, Torbjørn Vereide og Bente Irene Aaland, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Senterpartiet, Tor Inge Eidesen og Per Olaf Lundteigen, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Bergstøl Andersen og Dagfinn Henrik Olsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstøl og lederen Freddy André Øvstegård, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Meld. St. 1 (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024), som ble lagt frem av regjeringen Støre 6. oktober 2023.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i

Stortingets møte 10. oktober 2023, samt Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), som ble lagt frem 10. november 2023

Stortinget har i møte 4. desember 2023 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområdet.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S (2023–2024).

Komiteen viser til at det 3. desember 2023 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2024 mellom regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og Sosialistisk Venstreparti. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024) med løse forslag 4. desember 2024.

Komiteen viser videre til sine merknader under innstillingens kapittel 3, der proposisjonens kapittel 4 Anmodningsvedtak er nærmere behandlet.

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

			Prop. 1 S (2023-2024) med Tillegg 2
Kap.	Post	Formål	
Utgifter			
<i>Kultur- og likestillingsdepartementet</i>			
352		Nedsatt funksjonsevne	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	28 480 000
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner.....	269 940 000
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet.....	23 000 000
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet.....	27 600 000
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>			
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter.....	281 755 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	126 430 000
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv, <i>kan overføres</i>	28 200 000
	23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel.....	15 090 000
	50	Norges forskningsråd.....	172 650 000
	70	Tilskudd.....	60 815 000
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv, <i>kan overføres</i>	71 495 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk.....	18 830 000
	73	Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling.....	5 625 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	166 930 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	262 149 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter.....	13 905 750 000
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter, <i>kan overføres</i>	59 935 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	362 255 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter.....	120 530 000
611		Pensjoner av statskassen	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	17 800 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 228 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	92 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	103 505 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	174 790 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	108 230 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	15 885 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	1	Driftsutgifter.....	586 970 000
	21	Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, <i>kan overføres</i>	50 000 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 763 805 000

			Prop. 1 S (2023-2024)
Kap.	Post	Formål	med Tillegg 2
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	2 072 020 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	90 720 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	119 110 000
635		Ventelønn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 400 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter	859 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	18 410 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd	173 450 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	1 325 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren mv.	
	1	Driftsutgifter	26 745 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	570 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling.....	2 130 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	26 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	74 000 000
664		Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs	
	70	Tilskudd	21 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 990 000 000
667		Supplerende stønad	
	70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000
	71	Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	174 000 000
<i>Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet</i>			
1565		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter	52 000 000
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000
1566		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000
1567		Gruppelivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	240 000 000
<i>Energidepartementet</i>			
1860		Havindustritilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	349 324 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>			
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:.....	-15 000 000
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-730 000 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	594 000 000
	3	Avskrivninger.....	90 000 000
	4	Renter av statens kapital.....	1 000 000
	5	Til investeringsformål	55 000 000
	6	Til reguleringsfond	-25 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	212 327 000

			Prop. 1 S (2023-2024) med Tillegg 2
Kap.	Post	Formål	
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 818 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	865 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 570 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	97 000 000
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	18 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	54 350 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	2 890 000 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	3 240 000 000
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	97 500 000
2651		Arbeidsavklaringspenger	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	44 099 200 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	145 000 000
	72	Legeerklæringer	465 000 000
2655		Uførhet	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	125 575 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	94 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	31 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 710 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 150 000 000
	72	Stønad til servicehund	9 905 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 100 000
	74	Tilskudd til biler	815 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	4 425 000 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	417 400 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	2 370 600 000
	78	Høreapparater	965 000 000
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	59 945 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	94 080 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	189 940 000 000
	72	Inntektpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	24 480 000 000
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	8 240 000 000
2680		Etterlatte	
	70	Omstillingsstønad mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000 000
	71	Barnepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 596 000 000
	74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	2 400 000

		Prop. 1 S (2023-2024) med Tillegg 2
Kap.	Post Formål	
2686	Stønad ved gravferd	
	70 Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	315 000 000
	Sum utgifter rammeområde 7	625 693 525 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3605	Arbeids- og velferdsetaten	
	1 Administrasjonsvederlag.....	11 061 000
	4 Tolketjenester.....	4 708 000
	5 Oppdragsinntekter mv.....	20 755 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak	
	85 Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak.....	5 000 000
3635	Ventelønn mv.	
	1 Refusjon statlig virksomhet mv.....	1 400 000
3640	Arbeidstilsynet	
	4 Kjemikaliekontroll, gebyrer.....	5 376 000
	6 Refusjoner.....	3 759 000
	7 Byggesaksbehandling, gebyrer.....	24 738 000
	8 Refusjon utgifter regionale verneombud.....	18 698 000
	85 Tvangsmulkt.....	7 175 000
	86 Overtredelsesgebyrer.....	29 450 000
4565	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1 Gebyrinntekter, lån.....	47 000 000
4566	Yrkesskadeforsikring:	
	1 Premieinntekter.....	85 000 000
4567	Gruppelivsforsikring:	
	1 Premieinntekter.....	143 000 000
4860	Havindustritilsynet	
	1 Gebyrinntekter.....	85 800 000
	2 Oppdrags- og samarbeidsinntekter.....	8 900 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.

5470	Statens pensjonskasse	
	30 Avsetning til investeringsformål.....	55 000 000

Renter og utbytte mv.

5607	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	80 Renter.....	2 716 000 000

Folketrygden

5701	Diverse inntekter	
	71 Refusjon ved yrkesskade.....	764 000 000
	80 Renter.....	1 000 000
	86 Innkreving feilutbetalinger.....	1 432 000 000
	87 Diverse inntekter.....	25 334 000
	88 Hjelpemiddelsentraler mv.....	75 000 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	
	70 Dividende.....	225 000 000

		Prop. 1 S (2023-2024) med Tillegg 2
Kap.	Post Formål	
5705	Refusjon av dagpenger	
	70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs.....	18 000 000
	71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	300 000
	72 Innkreving av forskutterte dagpenger	150 000 000
	Sum inntekter rammeområde 7	5 963 454 000
	Netto rammeområde 7	619 730 071 000

1.2 Stortingets vedtak om ramme- sum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 4. desember 2023 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til 620 213 071 000 kroner for rammeområde 7, jf. behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler under andre departement enn Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

- Kap. 1565/4565, kap. 1566/4566 og kap. 1567/4567 under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (tidl. kap. 505/3505, kap. 506/3506 og kap. 507/3507 og under Kommunal- og distriktsdepartementet). I tillegg er kap. 5607 flyttet under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.
- Kap. 352 under Kultur- og likestillingsdepartementet.
- Kap. 2540 under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Kap. 1860/4860 Havindustritilsynet (tidl. kap. 642/3642 Petroleumstilsynet under Arbeids- og inkluderingsdepartementet frem til 31. juni 2023. Fra 1. juli 2023 kap. 1812 og 4812 under Olje- og energidepartementet) under Energidepartementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket 3. desember 2023 mellom de tre partiene, der det er foreslått omfordelende og sosiale tiltak for å gi folk trygghet i en krevende tid. Det gjøres viktige velferdsgrep som blant annet gratis halvdagsplass i SFO for tredje-klassinger og økt barnetrygd for barn over 6 år. Grupper som opplever en særskilt krevende situasjon, får mer til

neste år, for eksempel barnefamilier, studenter og mot-
takere av uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Flertallet er også enig om å øke lånerammen til Husbanken betydelig, både generelt og til bygging av studentboliger, startlån og til å bygge utleieboliger for vanskeligstilte i boligmarkedet. Flertallet fremhever også at den grønne omstillingen styrkes ved at det opprettes en egen ordning under Eksportfinansiering Norge for å styrke satsingen på ny grønn industri i Norge, i tillegg til en betydelig styrking av ordninger under Enova.

2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har lagt frem et budsjettforslag for å sikre trygg styring i en urolig tid. Det er viktig å sikre gode og tilgjengelige velferdstjenester og legge til rette for arbeid til alle.

Arbeid til alle

Disse medlemmer vil viser til at Hurdalsplattformens mål er full sysselsetting. Alle som har arbeidsevne, skal gis mulighet til inntektsgivende arbeid. Disse medlemmer legger arbeidslinjen til grunn. Da må fellesskapet stille sterkere opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid. Disse medlemmer understreker viktigheten av å gjøre det lettere for flere å delta i opplæring og kompetanseheving. Disse medlemmer mener det er særlig viktig å få unge mennesker som i dag mottar trygdeytelser, over i aktivitet, samt unngå at unge havner i utenforskap. Disse medlemmer viser til at regjeringen har innført ungdomsgarantien som ble iverksatt 1. juli 2023, og at regjeringen foreslår å bevilge 350 mill. kroner i 2024 for å videreføre innsatsen med tettere oppfølging av brukerne. Regjeringen foreslår også ytterligere midler til kompetansebygging av ungdomsveilederne som skal følge opp brukerne, og utvikling av digitale tjenester som er bedre tilpasset unges behov. Disse medlemmer støtter at regjeringen foreslår å videreføre satsingen på arbeidsmarkedstiltak i 2024.

Disse medlemmer mener det skal bli lettere for personer som lever på trygd, å kombinere trygd med arbeid. Disse medlemmer vil fremheve regjeringens forslag til opptrappingsplan for varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA).

Disse medlemmer mener disse satsingene vil bidra til å inkludere flere i arbeidslivet.

Et velorganisert og trygt arbeidsliv

Disse medlemmer mener full sysselsetting er hovedpilaren i arbeidslivspolitikken. Knapphet på arbeidskraft er derfor et gode fordi arbeidsføre personer dermed lettere kommer i inntektsgivende arbeid.

Disse medlemmer mener et velorganisert arbeidsliv er selve kjernen i den norske arbeidslivsmodellen og grunnlaget for et trygt familieliv. En velorganisert arbeidslivsmodell har gitt oss høy produktivitet, et unikt konkurransefortrinn og et samfunn med høy tillit, små forskjeller og stor omstillingsevne. Disse medlemmer vil føre en politikk som stimulerer til økt organisasjonsgrad blant både arbeidstakere og arbeidsgivere, og jobbe i nært samarbeid med partene for å sikre et seriøst og organisert arbeidsliv. Disse medlemmer mener derfor det er positivt at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2024 legger opp til en fortsatt styrking av Arbeidstilsynet samt en særskilt styrking av a-krimssamarbeidet i Innlandet. Disse medlemmer mener forslaget til statsbudsjett for 2024 understøtter arbeidet for å legge til rette for et seriøst, velorganisert og trygt arbeidsliv for alle.

Trygd og sosiale tjenester

Disse medlemmer mener trygdeordninger og sosiale tjenester styrt og finansiert av fellesskapet bidrar til å redusere økonomiske forskjeller og bedrer levekår for den enkelte. Et sterkt sikkerhetsnett og universelle statlige velferdsytelser er avgjørende for å sikre en økonomi som gjør at man kan leve et verdig liv. Disse medlemmer understreker at en lang rekke trygdeytelser har blitt styrket og forbedret siden dagens regjering tiltrådte i 2021. Karensåret for mottakere av arbeidsavklaringspenger er fjernet, det er innført ny og mer rettferdig modell for regulering av pensjon, barnetillegg for trygdede er økt og ferietillegget på dagpenger er gjeninnført, bare for å nevne noe. Disse medlemmer understreker samtidig viktigheten av universelle velferdsgoder som gratis utdanning og helsetjenester.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at velferdsstaten må være tilgjengelig for folk som trenger støtte. Disse medlemmer mener det er positivt at regjeringen foreslår å videreføre den økte bevilgningen på 225 mill. kroner til driften av arbeids- og velferdsetaten (Nav) for å bidra til at brukerne lettere kan møtes og følges opp på en god måte. Disse medlemmer mener det er særlig viktig at det lokale Nav-kontoret kan være et tilgjengelig kontaktsted for alle arbeids- og velferdsforvaltningens tjenester og bidra til at brukeren får tilbud om helhetlig oppfølging av sine behov uavhengig av eierskapet til ytelser og tjenester.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2024 følger opp arbeidet med tillitsreformen. For å sikre bedre tjenester til brukerne er det avgjørende å bygge styringen av Nav på større tillit til de ansattes fagkompetanse og delegere mer myndighet til førstelinjen. Nav-kontorenes åpningstider må sikre bedre tilgjengelighet for alle brukere, spesielt for de brukerne som er avhengig av den personlige dialogen for å få løst sine problemer. Disse medlemmer er også positive til at det foreslås å prøve ut modeller for tjenestesamhandling mellom Nav og kommunehelse-tjenesten, sikre flere fast ansatte tolker ved Navs hjelpemiddelsentral og at Trygderetten styrkes.

2.3 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det ikke er noe annet land i verden hvor det er bedre å gå på jobb enn i Norge. Ni av ti trives på jobb. Disse medlemmer viser til at selv om arbeidsledigheten har begynt å stige noe, er den største utfordringen på både kort og lang sikt mangel på kvalifisert arbeidskraft. Mangelen på arbeidskraft med riktig kompetanse har store konsekvenser for norsk arbeidsliv og konkurransekraft.

Disse medlemmer viser til at hovedregelen i norsk arbeidsliv er og skal være faste, hele stillinger. En forutsigbar arbeidshverdag bidrar til et mer familievennlig og inkluderende arbeidsliv. Videre peker disse medlemmer på at den ufrivillige deltiden må reduseres, og samtidig skal det legges til rette for at folk skal få tilpasse arbeidslivet og hverdagen på den måten som passer den enkelte og familien best.

Disse medlemmer mener at høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er viktig for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn som skaper muligheter for alle. Færre barn fødes, vi blir flere eldre, handlingsrommet i økonomien blir mindre, og samtidig står for mange i arbeidsfør alder utenfor arbeid, aktivitet og utdanning. Disse medlemmer ønsker et fleksibelt, familievennlig og trygt arbeidsliv der alle som ønsker å jobbe, skal få muligheten til det.

Disse medlemmer viser til at arbeidsmarkedspolitikken skal bidra til et velfungerende arbeidsmarked der det legges til rette for opplæringstilbud som bidrar til at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger, og som blant annet sikrer tilgang på arbeidskraft med relevant yrkesfaglig bakgrunn.

Flere må få muligheten til å jobbe

Disse medlemmer peker på at deltakelse i arbeidslivet er viktig for at den enkelte skal kunne realisere seg selv og forsørge seg og sin familie, få brukt interessene sine og bli en del av et arbeidsfellesskap. Det motvirker fattigdom og sørger for at flere inkluderes. Disse

medlemmer mener at en jobb å gå til skaper trygghet og selvstendighet for den enkelte. Det bidrar til inkludering og bygger fellesskap.

Disse medlemmer peker videre på at den største forskjellen i Norge er mellom folk som har en jobb å gå til, og de som ikke har det. Disse medlemmer mener derfor at det viktigste vi kan gjøre for å redusere forskjellene, er å sørge for at flere får muligheten til å jobbe.

Disse medlemmer viser til at inkludering var et av de viktigste politiske prosjektene til regjeringen Solberg, og at inkluderingsdugnaden ble etablerte i 2018. Den ble årlig styrket for å få flere i arbeid. Disse medlemmer peker på at inkluderingsdugnaden la til rette for at flere med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en skal kunne delta i arbeid. Samarbeid med relevante aktører og satsing på virkemidler som gjør det enklere for arbeidsgivere å ansette personer i målgruppen, var en sentral del av dette arbeidet. Disse medlemmer viser videre til at et viktig mål i inkluderingsarbeidet var at 5 pst. av nyansatte i staten skulle ha enten funksjonsnedsettelse eller såkalt hull i CV-en.

Disse medlemmer fremhever viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning, ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solbergs integreringsløft har lagt bedre til rette for at innvandrere kommer i jobb og blir aktive deltakere i samfunnet.

Disse medlemmer fremhever at inkludering i arbeidslivet fortsatt er en av Høyres viktigste saker, og viser videre til Høyres visjon om et samfunn der alle kan delta, hvor det også legges til rette for personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidsliv og dagligliv. Disse medlemmer presiserer at arbeid er en rettighet det må gjøres mer for å innfri.

Disse medlemmer peker videre på at personer som har stått lenge uten arbeid, stiller svakere i arbeidsmarkedet. Mange av de som står utenfor, opplever flere ulike barrierer for å komme i jobb, slik som helseproblemer og kompetanseutfordringer.

Disse medlemmer mener derfor at det er behov for bedre samarbeid mellom de ulike aktørene for å hjelpe flere ut i jobb, blant annet ved at siloer må bygges ned og nye løsninger prøves ut. Her må også aktører utenfor offentlig sektor slippes til for å utvikle nye og målrettede løsninger som hjelper folk ut i jobb.

Et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting

Disse medlemmer viser til at Norge står overfor et stort paradoks. Næringslivet mangler 53 000 arbeidstakere. Samtidig står over 600 000 nordmenn i arbeidsfør alder utenfor både jobb og utdanning. 250 000 av

disse går ikke på helserelaterte ytelser. Disse medlemmer mener at i en tid hvor arbeidsledigheten er lav og bedriftene mangler folk, er det et behov for klok bruk av arbeidsmarkedstiltak, slik at den ledige arbeidskraften mobiliseres. Disse medlemmer peker derfor på viktigheten av at det satses på tiltak som effektivt bidrar til at flere av de som står utenfor, får en fot innenfor.

Disse medlemmer viser til at innleieandelen i Norge ligger godt under 2 pst. av den totale arbeidsstokken. Disse medlemmer mener at det må være adgang til å benytte innleid arbeidskraft, både fordi næringslivet har behov for det på grunn av sesongbaserte behov og for å inkludere flere arbeidstakere i arbeidslivet. Disse medlemmer peker på at innleie for mange er en første fot innenfor arbeidslivet, og rundt 40 pst. av ansatte i bemanningsbransjen kommer fra arbeidsledighet. På denne bakgrunn er det desto større grunn til å sette spørsmålsteget ved regjeringens innleieinnsamminger, da disse stenger en av flere veier inn i arbeidslivet.

Disse medlemmer understreker at en mest mulig effektiv forvaltning frigjør ressurser til oppfølging av dem som trenger det mest. Det er derfor viktig å automatisere og digitalisere arbeidsoperasjoner som egner seg for dette. Disse medlemmer trekker frem den vellykkede automatiseringen av foreldrepengeordningen i Nav som ble gjennomført av regjeringen Solberg. Det frigjorde nærere 200 saksbehandlere til andre saker. En målrettet satsing på IKT i arbeids- og velferdsetaten vrir flere ressurser til hjelp som er tilpasset den enkeltes behov, og som bidrar til raskere overgang til arbeid.

Disse medlemmer viser videre til at Høyres mål er et trygt og fleksibelt arbeidsliv hvor de som kan og vil jobbe, får muligheten til det. Den norske arbeidslivsmodellen hvor arbeidstaker og arbeidsgiver har et godt forhold, tjener både næringslivet, landet og den enkelte. Disse medlemmer viser til viktigheten av å ta vare på vårt trygge arbeidsliv med et velfungerende treparts-samarbeid og en høy organisasjonsgrad, som sikrer nødvendig omstilling og produktivitetsvekst.

Økonomisk og sosial sikkerhet

Disse medlemmer viser til at økonomisk og sosial sikkerhet gjennom gode velferds- og inntekts-sikringsordninger er viktig både for den enkelte og for arbeidslivets omstillingsevne. Disse medlemmer mener at velferdssamfunnet alltid skal stille opp for de som trenger det mest. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg i sin regjeringstid styrket samfunnets sosiale sikkerhetsnett, blant annet gjennom en stor satsing på barnefamilier og en inkluderingsdugnad i arbeidslivet.

Disse medlemmer understreker at arbeidsdeltakelse er det viktigste tiltaket for å bekjempe fattigdom og redusere forskjeller. Disse medlemmer fremhe-

ver viktigheten av at velferdsordninger, insentiver til omstilling og inkludering av flere i arbeid må spille sammen. Arbeid gir inntekt og fellesskap og bedrer levekårene og livsmulighetene til enkeltpersoner og familier. Kompetanse og utdanning øker videre mulighetene på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer peker på at utenforskap ikke bare svekker velferdsstatens bærekraft, men også forsterker fattigdomsproblemer og kan gi varige integreringsutfordringer. Videre viser disse medlemmer til Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv, som regjeringen Solberg la frem i juni i 2021. Meldingen beskriver både årsaker til at folk faller utenfor, og tiltak for å motvirke dette.

Disse medlemmer viser til at en forsterket arbeidslinje og krav til aktivitet i velferdsordningene er viktige virkemidler for å hindre utenforskap og bidra til at folk kommer inn i eller tilbake i arbeid.

Disse medlemmer viser til at en stor andel av dem som står utenfor arbeidslivet, mottar en helserelatert ytelse, som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Disse medlemmer mener at det er grunn til å bekymre seg over den samlede veksten i disse to ytelsene blant personer under 30 år i løpet av de siste 20 årene. Det er viktig at unge mennesker med svak tilknytning til arbeidslivet får rask og riktig oppfølging for å komme inn i arbeid, aktivitet eller utdanning.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har lagt vekt på å kunne kombinere trygd og arbeid. Regjeringen Solberg gjorde flere endringer i inntektssikringsordningene for å oppnå et bedre og mer målrettede stønadsløp, øke insentivene til arbeid og gjøre overgangen tilbake til arbeid enklere. Disse medlemmer viser også til at plikt for kommunene til å stille villkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere under 30 år ble innført i 2017.

Disse medlemmer peker på viktigheten av å ha et samfunn med små forskjeller. Videre mener disse medlemmer at det viktige arbeidet med å redusere fattigdom og bidra til sosial mobilitet må fortsette. Flere må inkluderes i arbeidslivet, og risikoen for at levekårsutfordringer går i arv, må reduseres.

Sikre en bærekraftig og god pensjon

Disse medlemmer viser til at Høyre vil jobbe for en pensjon som sikrer gode villkår for pensjonistene, både for dagens pensjonister og de som kommer etterpå.

Disse medlemmer peker på at det fra 2006 ble lovfestet obligatorisk tjenestepensjon til alle arbeidstakere som tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Det er viktig at også tjenestepensjonene er utformet slik at de støtter opp under målene med pensjonsreformen

samt legger til rette for mobilitet mellom privat og offentlig sektor.

Disse medlemmer mener at for å sikre økonomisk bærekraft i velferdssamfunnet og et robust og forutsigbart pensjonssystem må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid. På enkelte punkter er det imidlertid behov for å videreutvikle innretningen av pensjonssystemet for å sikre ikke bare insentiver til arbeid, men også økonomisk og sosial bærekraft.

Et sikkert og seriøst arbeidsliv

Disse medlemmer mener at et seriøst arbeidsliv er en forutsetning for lønnsomme bedrifter, trygge jobber og finansieringen av vår felles velferd. Arbeidskriminalitet bryter ned grunnmuren i velferdssamfunnet, svekker konkurransekraften blant seriøse norske virksomheter og undergraver rettighetene til arbeidstakerne.

Den enkelte arbeidstaker risikerer å måtte jobbe under uverdige forhold, og seriøse virksomheter risikerer å bli utkonkurrert av useriøse aktører som ikke forholder seg til spillereglene. Disse medlemmer mener at arbeidslivskriminalitet er tyveri fra fellesskapet. For samfunnet er konsekvensen både tapt verdiskaping, svekket grunnlag for velferd og et uverdigg arbeidsliv.

Disse medlemmer viser til at kampen mot arbeidslivskriminalitet var en av regjeringen Solbergs øverste prioriteringer i arbeidslivspolitikken. Disse medlemmer viser for eksempel til at det har blitt innført straffansvar for lønnstyveri, at strafferammen i arbeidsmiljøloven ble økt fra tre til fem år, og at det ble lagt til rette for at samarbeidsetatene i større grad kan dele taushetsbelagt informasjon seg imellom. Arbeidsstilsynet har også fått utvidet sitt mandat til å forfølge ulovlig innleie av arbeidskraft.

Disse medlemmer peker videre på viktigheten av den styrkede innsatsen mot arbeidslivskriminalitet gjennom regjeringen Solbergs etablering av åtte a-krim-sentre rundt i landet, der personell fra Nav, politiet, skatteetaten og Arbeidsstilsynet er samlokalisert.

Disse medlemmer peker på at Norge har og skal ha en høy standard på arbeidsmiljøet. Et arbeidsliv som ivaretar helse, miljø og sikkerhet, ryddige arbeidsforhold og et kunnskapsbasert forebyggende arbeidsmiljøarbeid i virksomhetene, vil bidra til et helsefremmende arbeidsliv. Disse medlemmer vil fremheve at dette samtidig vil ivareta et viktig konkurransefortrinn for norske virksomheter.

Disse medlemmer understreker at for å opprettholde tilliten i arbeidslivet er det av stor betydning at lover og regler følges, og at kriminelle aktører får redusert sitt handlingsrom.

2.4 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av å sikre gode velferdsordninger og et bærekraftig velferdssamfunn og viser til at Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024 bygger opp under disse målsettingene.

Stimulere til arbeid og målrettede ytelser

Disse medlemmer ønsker at arbeidslivet skal være trygt, fleksibelt og familievennlig, med plass til alle. Stadig flere står utenfor arbeidslivet, og antall eldre vil øke kraftig i årene fremover. For å sikre vår velferdsmodell for fremtiden mener disse medlemmer at det er nødvendig at alle bidrar etter evne. Virkemidlene må innrettes på en måte som gjør at arbeid alltid lønner seg. Slik får den enkelte utnyttet sin arbeidsevne, både til nytte for seg selv og for samfunnet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. S (2023–2024), hvor det legges vekt på tiltak som både vil opprettholde formålet med velferdsytelsene, og som samtidig bidrar til å sikre bærekraften i ordningene fremover. Det innebærer at det ligger inne flere tiltak for å stimulere til arbeid og avvikling av flere særytelser til funksjonsfriske mennesker som i hovedsak bidrar til å forlenge utenforskap på passive ytelser. Det gjelder for eksempel tilleggsytelser til overgangsstønad for enslige forsørgere. Disse medlemmer ønsker et arbeidsliv for alle. Derfor har disse medlemmer foreslått å øke antallet VTA-plasser med 500 nye plasser.

I tillegg øker disse medlemmer bevilgningen til Funksjonsassistanse i arbeidslivet med 10 mill. kroner. Dette er for at de som står lengst bort fra arbeidslivet, skal ha mulighet til å bli en del av arbeidslivet.

Løfte alderspensjonistene

Disse medlemmer viser til at i tillegg til å målrette inntektssikringsordningene prioriterer Fremskrittspartiet å løfte alderspensjonistene. Alderspensjon skal bidra til å gi alle eldre en verdig alderdom, basert på opptjente rettigheter. Pensjonsreformen ble innført i 2011, mot Fremskrittspartiets stemmer. Reformens reguleringsmodell førte til at alderspensjonen ble underregulert med 0,75 pst., noe som resulterte i at pensjonene har tapt seg i verdi, og at pensjonistene med det har tapt kjøpekraft. Under behandlingen av Innst. 221 S (2020–2021), jf. Representantforslag 53 S (2020–2021) om et anstendighetsløft for pensjonistene, i februar 2021 fikk Fremskrittspartiet gjennomslag for å fjerne underreguleringen, og pensjonistene sikres nå en inntektsvekst lik snittet av lønns- og prisveksten. Disse medlemmer mener likevel at det gjenstår flere grep for å gi pensjonistene et løft for å sikre en rettferdig pensjon og gode levekår for pensjonister.

Disse medlemmer er opptatt av at de som har de laveste pensjonene, skal få økt sin pensjon. Det er svært viktig for deres hverdagsøkonomi. Disse medlemmer foreslår derfor å øke minstepensjonen med 10 000 kroner med virkning fra 1. mai 2024.

Nav-ombud

Disse medlemmer er dypt bekymret over antallet personer som må oppsøke hjelp for å få ekstern hjelp i sitt møte med Nav. Disse medlemmer viser til Innst. 408 S (2020–2021), jf. Representantforslag 21 (2020–2021) om Nav-ombud, og er ikke fornøyd med at dette fortsatt ikke er på plass. Disse medlemmer er bekymret over betydningen dette har for den enkelte bruker, som ikke får hjelpen de har krav på. Disse medlemmer merker det stadig større behovet for hjelp til å forstå vedtak og regler i Nav, i tillegg til behovet for hjelp til møter med Nav. Det er bekymringsfullt at regjeringen ikke tar dette på alvor.

Disse medlemmer vil da påpeke at det allerede finnes organisasjoner som hjelper disse menneskene i deres møte med Nav. Dette er organisasjoner som har ansatte som har god kunnskap om Nav.

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ordning, slik at organisasjoner som bistår mennesker i sitt møte med Nav, får nødvendig finansiell støtte frem til Nav-ombudet blir etablert.»

2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås en økning på 2 125 mrd. kroner til arbeidsliv og velferd. Den kraftige økningen handler om å forebygge at folk blir kastet ut i fattigdom i møte med økende priser på mat, strøm og drivstoff, bekjempe økende ulikhet og sikre at minsteytelsene er til å leve av. I tillegg er disse medlemmer opptatt av å skape et tryggere arbeidsliv som inkluderer flere og styrker sikkerhetsnettet til de som er syke, uføre og arbeidsløse.

Trygghet i utrygge tider

Disse medlemmer viser til at mange nordmenn opplever at dyrtiden har bitt seg fast. Det blir dyrere å leve. Mange har mistet sin økonomiske trygghet og har ikke lenger råd til de viktigste tingene. Folk med jobb står i matkø. Når alle får det verre, er det de med minst fra før som rammes hardest. Derfor er disse medlemmer opptatt av å sikre folk i dyrtiden. I utrygge tider må det finnes trygghet i fellesskapet.

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås å øke minstesatsen for uføretrygd med 7 500 kroner, øke minstesatsen for AAP-mottakere med 7 500 kroner og øke minstepensjonen med 4 000 kroner. Disse medlemmer mener at arbeidslinjen i årevis har utgjort en blind tro på at lavere ytelser og krav til aktivitet kan sørge for at både fattige og syke kan komme ut i jobb. Allikevel vet man at folk blir fattige av å være syke og syke av å være fattige, og derfor trenger vi en ny kurs hvor sosiale ordninger og ytelser sørger for at folk ikke blir fattige dersom de skulle bli syke eller skadet.

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024 hvor det foreslås å styrke Arbeidstilsynets arbeid mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, for å sørge for at de som utnytter arbeidstakere, skal bli tatt og straffet for det.

Et mer inkluderende arbeidsliv

Disse medlemmer mener at kortere arbeidstid er nødvendig for mer rettferdig fordeling av helse, fritid og inntekt, og at kampen for heltid og redusert arbeidstid henger tett sammen. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås en bevilgning på 60 mill. kroner til en søknadsbasert ordning for erfaringer med kortere arbeidstid. Disse medlemmer mener at det også er viktig at flere enn i dag får delta i arbeidslivet. Disse medlemmer mener at det bør prioriteres flere VTA-plasser for å få et mer inkluderende arbeidsliv hvor flere kan delta, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås en økning på 500 nye VTA-plasser, til totalt 1 000.

2.6 Generelle merknader fra Rødt

Komiteens medlem fra Rødt er bekymret for vanlige folks økonomi i møte med raskt voksende priser på nødvendighetsvarer. Dette medlem viser til at Forbruksforskningsinstituttet SIFOs undersøkelse gjennomført i august 2023 viste at halvparten av befolkningen ikke har økonomisk trygghet. Siden i sommer 2023 har renten blitt hevet flere ganger, og strømprisen har økt, og det er derfor grunn til å frykte at situasjonen er minst like ille nå. Frivillige melder også om økt pågang fra folk som trenger hjelp til å sette mat på bordet.

Dette medlem mener at velferdsstatens laveste ytelser er for dårlige til at de som mottar dem, får leve et verdig liv. Minstesatsene i pensjon, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger (AAP) ligger godt under EUs fattigdomsgrense. Dette medlem mener man ikke skal bli fattig i Norge bare fordi man blir syk eller gammel.

Dette medlem mener at velferdsstatens minstepensjoner må heves betraktelig de neste årene, slik at det ikke blir nødvendig for mennesker som mottar full pensjon, uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger, å søke

nødhjelp hos Nav eller stille seg i matkø hos frivillige organisasjoner. Dette medlem mener det er en fallitterklæring for den norske velferdsstaten at det i dag ikke er mulig å overleve på slike ytelser.

Dette medlem mener at det ikke er arbeidsfolk, trygdede og pensjonister som skaper press i økonomien og økt prisvekst. Tvert imot har det vært reallønnsnedgang og svak realinntektsutvikling for mange de siste årene. Dette medlem mener at det er mulig å løfte de som mottar velferdsstatens minstepensjoner, opp til et nivå som er godt nok til å leve av, uten at det vil føre til økt inflasjon. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), der et betydelig løft for de som har minst, er gjennomført uten å øke bruken av oljepenger i Norge.

Dette medlem viser til Rødts forskjellskrisepakke i vårt alternative statsbudsjett for 2024, og at Rødt foreslår en økning av minstepensjoner i velferdssystemet på 12 000 kroner neste år. Det gjelder pensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, studiestøtte, dagpenger, sosialhjelp, overgangstønad, engangstønad, introduksjonstønad, tiltakspenger og kvalifiseringsstønad. Økningen skal skje allerede fra 1. januar 2024 for å sikre at de som trenger det, får hjelp gjennom vinteren.

Dette medlem mener videre at uføre og andre på offentlige stønader ikke bør hindres i å hjelpe seg selv. Derfor mener dette medlem at fribeløpet i uføretrygden bør heves. Dette medlem viser til at fribeløpet heves til 1 G i Rødts alternative statsbudsjett for 2024.

Dette medlem er bekymret for at arbeidsløsheten skal stige. Positive tiltak som økning i antall tiltaksplasser og antall VTA-plasser vil kunne hjelpe flere inn i arbeidslivet. Derfor foreslår Rødt å øke antall tiltaksplasser med 1 000 sammenlignet med regjeringens forslag. Vi foreslår i tillegg å øke varig tilrettelagte arbeidsplasser med 500 ekstra plasser og foreslår 100 flere stillinger i Nav for å styrke saksbehandlingen. For å trygge folk som av ulike grunner ikke jobber, og fordi det er særlig krevende å miste jobben og gå ned i inntekt i dyrtiden vi er inne i, foreslår vi å heve dagpengesatsen fra 62 pst. til 66 pst., slik at kompensasjonsgraden er den samme som for uføretrygd.

Dette medlem viser til at regjeringen Solberg gjorde en rekke kutt i ulike velferdsordninger, blant annet i AAP-ordningen, i brillestøtten til barn og i barnetillegget til uføre. Mange av disse kuttene er nå rettet opp, og dette medlem vil rose regjeringen Støre for å ha styrket velferden på disse områdene. Men dette medlem mener ryddejobben enda ikke er ferdig. Dette medlem viser blant annet til at unge AAP-mottakere fremdeles må nøye seg med en sats som ligger langt under det som det er mulig å leve av. Rødt foreslår å øke satsen på arbeidsavklaringspenger betydelig

for folk over 22 år, styrke brillestøtteordningen og reversere usosiale kutt i pensjonssystemet.

Dette medlem mener at det norske trygdesystemet og arbeids- og velferdsetaten i for stor grad er preget av mistillit. Dette medlem viser til at mange som er i nød heller velger å oppsøke frivillige organisasjoner enn arbeids- og velferdsetaten. Blant annet på denne bakgrunn mener dette medlem at velferdsstaten må bruke mindre tid på kontroll og mer tid på å hjelpe folk. Derfor foreslår Rødt å kutte den rådgivende overlegetjenesten i Nav. Nav burde kunne stole på fastlegene og trenger ikke egne leger. Vi vil også utvikle forsøksprosjektet med en egen lavere trygdelønn.

Dette medlem er bekymret for tilstanden i deler av norsk arbeidsliv, der useriøse aktører og arbeidslivskriminelle i for stor grad får drive i fred. Regjeringen Støre har gjort en rekke viktige grep for å sikre arbeidsfolks trygghet de siste årene. Men dette medlem er bekymret for at disse grepene ikke vil bli fulgt godt nok opp i praksis. Dette medlem viser til at Arbeidstilsynet, som over tid har måttet tåle betydelige kutt i sine budsjetter, har fått flere oppgaver. Oppgavene må følges opp med midler, og derfor foreslår Rødt å øke bevilningene til Arbeidstilsynet og Fair Play Bygg Norge med til sammen 48,6 mill. kroner og styrke påtalemyndighetens arbeid med arbeidslivskriminalitet med 25 mill. kroner.

2.7 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7

Oppsummeringstabellen viser kun avvik i forhold til Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2023–2024).

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Utgifter rammeområde 7 (i tusen kroner)								
352		Nedsatt funksjonsevne						
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	269 940	269 940 (0)	269 940 (0)	269 940 (0)	270 940 (+1 000)	269 940 (0)
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	27 600	27 600 (0)	32 600 (+5 000)	27 600 (0)	27 600 (0)	27 600 (0)
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.						
	21	Spesielle driftsutgifter	126 430	121 430 (-5 000)	126 430 (0)	126 430 (0)	186 430 (+60 000)	126 430 (0)
	23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel	15 090	15 090 (0)	0 (-15 090)	15 090 (0)	15 090 (0)	15 090 (0)
605		Arbeids- og velferdsetaten						
	1	Driftsutgifter	13 905 750	13 792 750 (-113 000)	13 718 550 (-187 200)	13 905 750 (0)	13 686 750 (-219 000)	13 767 475 (-138 275)
	21	NAV-ombud	0	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)	0 (0)	0 (0)
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse						
	1	Driftsutgifter	10 228 000	10 228 000 (0)	10 227 100 (-900)	10 228 000 (0)	10 218 000 (-10 000)	10 228 000 (0)
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden						
	1	Driftsutgifter	1 000	1 000 (0)	1 000 (0)	1 000 (0)	-18 000 (-19 000)	1 000 (0)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering						
	70	Frivillig arbeid	108 230	108 230 (0)	108 230 (0)	108 230 (0)	108 230 (0)	148 230 (+40 000)
634		Arbeidsmarkedstiltak						
	76	Tiltak for arbeidssøkere	7 763 805	7 763 805 (0)	7 830 155 (+66 350)	7 763 805 (0)	7 763 805 (0)	8 075 505 (+311 700)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
	77	Varig tilrettelagt arbeid	2 072 020	2 072 020	2 135 520	2 145 170	2 136 020	2 154 520
				(0)	(+63 500)	(+73 150)	(+64 000)	(+82 500)
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	119 110	119 110	129 110	129 110	119 110	119 110
				(0)	(+10 000)	(+10 000)	(0)	(0)
640		Arbeidstilsynet						
	1	Driftsutgifter	859 900	859 900	864 900	859 900	879 900	905 500
				(0)	(+5 000)	(0)	(+20 000)	(+45 600)
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	18 410	18 410	18 410	18 410	18 410	21 410
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+3 000)
667		Supplerende stønad						
	70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid	400 000	400 000	400 000	0	400 000	400 000
				(0)	(0)	(-400 000)	(0)	(0)
	71	Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid	174 000	176 000	174 000	174 000	174 000	174 000
				(+2 000)	(0)	(0)	(0)	(0)
2541		Dagpenger						
	70	Dagpenger	12 818 000	12 818 000	11 728 000	12 818 000	12 818 000	13 568 000
				(0)	(-1 090 000)	(0)	(0)	(+750 000)
2620		Stønad til enslig mor eller far						
	70	Overgangsstønad	1 570 000	1 570 000	1 570 000	1 570 000	1 570 000	1 639 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+69 000)
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid	97 000	97 000	97 000	0	97 000	97 000
				(0)	(0)	(-97 000)	(0)	(0)
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger	18 000	18 000	18 000	0	18 000	18 000
				(0)	(0)	(-18 000)	(0)	(0)
2650		Sykepenger						
	75	Feriepenger av sykepenger	3 240 000	3 240 000	3 181 000	3 240 000	3 240 000	3 240 000
				(0)	(-59 000)	(0)	(0)	(0)
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte	97 500	97 500	97 500	97 500	65 500	97 500
				(0)	(0)	(0)	(-32 000)	(0)
2651		Arbeidsavklaringspenger						
	70	Arbeidsavklaringspenger	44 099 200	44 233 200	43 952 200	44 099 200	44 422 200	45 034 200
				(+134 000)	(-147 000)	(0)	(+323 000)	(+935 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
2655		Uførhet						
	70	Uføretrygd	125 575 000	125 980 000 (+405 000)	125 636 000 (+61 000)	125 575 000 (0)	126 427 000 (+852 000)	127 923 000 (+2 348 000)
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.						
	70	Grunnstønad	1 710 000	1 770 000 (+60 000)	1 715 000 (+5 000)	1 710 000 (0)	1 770 000 (+60 000)	1 794 000 (+84 000)
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 100	122 100 (0)	126 000 (+3 900)	122 100 (0)	122 100 (0)	122 100 (0)
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	59 945	59 945 (0)	59 945 (0)	69 945 (+10 000)	84 945 (+25 000)	199 945 (+140 000)
2670		Alderdom						
	70	Grunnpensjon	94 080 000	94 080 000 (0)	94 080 000 (0)	94 080 000 (0)	94 080 000 (0)	95 024 000 (+944 000)
	71	Tilleggspensjon	189 940 000	189 940 000 (0)	189 940 000 (0)	189 940 000 (0)	189 940 000 (0)	190 014 000 (+74 000)
	73	Særtillegg, pensjonstillegg mv.	8 240 000	8 240 000 (0)	8 240 000 (0)	9 022 000 (+782 000)	9 241 000 (+1 001 000)	9 774 000 (+1 534 000)
		Sum utgifter rammeområde 7	625 693 525	626 176 525 (+483 000)	624 414 085 (-1 279 440)	626 063 675 (+370 150)	627 819 525 (+2 126 000)	632 916 050 (+7 222 525)
Inntekter rammeområde 7 (i tusen kroner)								
3640		Arbeidstilsynet						
	85	Tvangsmulkt	7 175	7 175 (0)	8 610 (+1 435)	7 175 (0)	7 175 (0)	7 175 (0)
	86	Overtredelsesgebyrer	29 450	29 450 (0)	35 340 (+5 890)	29 450 (0)	29 450 (0)	29 450 (0)
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse						
	80	Renter	2 716 000	2 716 000 (0)	2 716 000 (0)	2 716 000 (0)	2 716 000 (0)	2 883 000 (+167 000)
		Sum inntekter rammeområde 7	5 963 454	5 963 454 (0)	5 970 779 (+7 325)	5 963 454 (0)	5 963 454 (0)	6 130 454 (+167 000)
		Sum netto rammeområde 7	619 730 071	620 213 071 (+483 000)	618 443 306 (-1 286 765)	620 100 221 (+370 150)	621 856 071 (+2 126 000)	626 785 596 (+7 055 525)
		Avvik fra rammevedtak	-483 000	0	-1 769 765	-112 850	1 643 000	6 572 525

2.8 Programkategori 09.00 Administrasjon

2.8.1 KAP. 600 ARBEIDS- OG INKLUDERINGS- DEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 281,755 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 268,234 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.8.2 KAP. 601 UTREDNINGSVIRKSOMHET, FORSKNING MV.

Det foreslås bevilget 499,135 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 449,405 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at kapitlet omhandler investeringer i forskning og annen kunnskapsutvikling som skal bidra til god forståelse av hvordan samfunn, arbeidsmarked og arbeidsliv utvikler seg, samt bidra til treffsikker politikk og utvikling av gode og effektive tjenester og tiltak i møtet med store samfunnsutfordringer.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at deler av midlene er bundet opp i inngåtte avtaler og aktivitet som videreføres i 2023. Det omfatter blant annet innhenting av statistikk og analyser for å belyse status, utviklingstrekk og utfordringer på departementets ansvarsområder, pågående evalueringer, forskningsavtaler og internasjonalt samarbeid om utvikling og utveksling av kunnskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere bevilgningen til arbeidsorientert uføretrygd. Flertallet foreslår derfor at kap. 601 post 21 reduseres med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg startet det forberedende arbeid med å vurdere et forsøk med arbeidsorientert uføretrygd. Dette ble lansert som et eget tiltak i Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv. Disse medlemmer har støttet regjeringens videre arbeid med et avgrenset forsøk med arbeidsorientert uføretrygd for nye unge uføre. Bakgrunnen for satsingen var at andelen uføretrygdede i befolkningen har økt over tid, og at

utviklingen er særlig bekymringsfull blant unge. Disse medlemmer er derfor svært kritisk til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettforliket for 2024 har kommet til enighet om å kutte bevilgningen til arbeidsorientert uføretrygd.

Disse medlemmer peker på at Navs driftsbevilgning ble foreslått økt med 30 mill. kroner i 2023 til implementering av forsøket. Disse medlemmer viser til at målgruppen for forsøket har vært unge under 30 år som ellers ville fått 100 pst. uføretrygd. Disse medlemmer viser til at forsøket skiller seg fra dagens ordning med gradert uføretrygd, der uføreytelsen kombineres med deltidsarbeid på helt ordinære arbeids- og lønnsvilkår. Disse medlemmer mener at forsøket ville bidratt med ny kunnskap om hvordan man best mulig kan inkludere flest mulig unge med helseutfordringer i arbeid.

Disse medlemmer peker på at formålet med forsøket var å legge til rette for at flere kan kombinere arbeid og trygd, og at alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. Disse medlemmer viser videre til at sysselsettingsutvalget, i NOU 2021: 2 Kompetanse, aktivitet og inntektssikring — Tiltak for økt sysselsetting, påpekte at en hovedutfordring med dagens uføreordning er at den legger for liten vekt på etterspørselssiden i arbeidsmarkedet. Disse medlemmer mener derfor det er feil å kutte i et forsøk med arbeidsorientert uføretrygd som kan mobilisere arbeidsgivere til å ansette flere unge personer med helseutfordringer som potensielt har mange år foran seg i arbeidslivet.

Disse medlemmer peker på at det viktigste for å forhindre ungt utenforskap er å bidra til at unge mennesker, også de med helseutfordringer, kommer i ordnært arbeid. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 tar denne problemstillingen på alvor og ikke forhandler bort verdifulle virkemidler til å hjelpe flere i arbeid.

Videre mener disse medlemmer at det er viktig at regjeringen innfører en aktivitetsreform for nye mottakere av arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, og viser til Stortingets behandling av Innst. 15 S (2022–2023), jf. Prop. 1 S (2022–2023).

Post 23 Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel

Komiteen viser til at den treårige satsingen for perioden 2023–2025 med søkbare midler for gjennomføring av forsøksprosjekter for redusert bruk av deltid og økt bruk av heltid videreføres.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at hovedregelen i norsk arbeidsliv er og skal være hele, faste stillinger. Det er viktig å aktivt jobbe for å redusere ufrivillig deltid. Disse medlemmer peker på at under regjeringen Solberg avtok andelen deltidsansatte

fra 26,4 pst. i 2013 til 24,6 pst. i 2020. Fra 2013 til 2020 ble det 90 000 flere heltidssysselsatte kvinner, ifølge Arbeidskraftsundersøkelsen – Statistisk Sentralbyrå (AKU). I samme periode sank andelen deltidssysselsatte kvinner fra 40 pst. til 35 pst.

Disse medlemmer merker seg at heltidspotter først ble utlyst 1. september 2023 med søknadsfrist 31. oktober 2023. Disse medlemmer mener at en søkbar pott til gjennomføring av forsøksprosjekter for redusert bruk av deltid og økt bruk av heltid ikke er veien å gå. Disse medlemmer viser til at det under regjeringen Solberg ble gjennomført ulike prosjekter og holdningsskapende tiltak mot ufrivillig deltid, særlig i helse- og omsorgssektoren. Et eksempel på dette er heltidserklæringen «Det store heltidsvalget» fra 2013, som ble fornyet i 2018 og 2021. Heltidserklæringen er signert av KS, Fagforbundet, Norsk Sykepleierforbund, Delta og Fellesorganisasjonen, som alle har forpliktet seg til å jobbe for å redusere deltidsarbeid og utvikle heltidskultur i helse- og omsorgssektoren i kommunene. Det er videre gjennomført flere prosjekter som har fokusert på alternative tilnæringer til organisering av turnus, for eksempel langvakter, bemanningseenheter og flerpoststillinger. Disse tiltakene har hatt effekt.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg, i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund i august 2021, tok initiativ til å intensivere arbeidet for mer heltid og mindre sykefravær i helsesektoren. Daværende helseminister, Bent Høie fra Høyre, tok til orde for å instruere helseregionene om å gjøre flere deltidsstillinger til heltidsstillinger, i tillegg til å nedsette et partssammensatt utvalg som skulle legge frem løsninger for å få en heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene. Utvalgets mandat skulle være å se heltid i sammenheng med behovet for bemanning, fremtidsrettet arbeidsdeling mellom ulike profesjoner, redusert vikarbruk og en turnus som tar hensyn til behovet for balanse mellom arbeid og fritid. En bemanningnorm er ett av virkemidlene utvalget kunne vurdere. På grunn av regjeringsskiftet kort tid etter rakk ikke daværende helseminister å nedsette utvalget. Disse medlemmer håper regjeringen vil følge opp dette initiativet.

Det vises videre til Stortingets behandling av Innst. 53 L (2022–2023) jf. Prop. 133 L (2021–2022), der disse medlemmer fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere helseregionene til å intensivere arbeidet med å øke deltidsstillingene til heltid.»

‘Stortinget ber regjeringen sette ned et partssammensatt utvalg, med blant andre Norsk sykepleierforbund, som skal legge frem løsninger for å få en heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene i kommunene og spesialisthelsetjenesten.’»

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor

kap. 601 post 23 ble foreslått redusert med 15,09 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Komiteens medlemmer fra Høyre mener arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og useriøse aktører bør ytterligere forsterkes. Et viktig bidrag i arbeidet med å avdekke og bekjempe slik kriminalitet gjøres av bransjene selv, og et godt eksempel på dette er Fair Play Bygg. Disse medlemmer støtter derfor bevilgningen til organisasjonen.

2.9 Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferds politikken

2.9.1 KAP. 604 UTVIKLINGSTILTAK I ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNINGEN

Det foreslås bevilget 429,079 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 335,805 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker viktigheten av å sikre at Nav er tilgjengelig og brukervennlig, og har et mål om at brukeren ikke skal måtte gi samme opplysninger til forvaltningen mer enn én gang. Disse medlemmer viser derfor til at regjeringen Solberg prioriterte bevilgninger til utviklingstiltak og betydelig modernisering av etaten, og at dette arbeidet må fortsette.

2.9.2 KAP. 605 OG 3605 ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

Det foreslås bevilget 14 327,940 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 13 266,625 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 36,524 mill. kroner under kap. 3605 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 34,985 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg startet inkluderingsdugnaden. Den gikk ut på at folk med funksjonsnedsettelser, hull i CV-en og folk som av ulike grunner sto utenfor arbeidsmarkedet, skulle inkluderes bedre og hjelpes ut i jobb.

Disse medlemmer viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, ansiennitet og løsere tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer frem-

hever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak for unge, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS Ung for unge med psykiske helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen har lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter en videre satsing og mener det er viktig at den blir fulgt med konkret innhold, samt at satsingen videreføres med full styrke i årene som kommer.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs satsing med å inkludere flere i arbeidslivet, og at man i den anledning økte antall varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) med om lag 3 000, som Høyre i fortsettelsen har fulgt opp i sine alternative budsjetter, herunder med 1 000 plasser i 2023.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 hvor det, som en del av Høyres jobbpakke, foreslås 500 ny VTA-plasser. Økningen er ment som et tillegg til plassene regjeringen har forpliktet seg til i opptrappingsplanene.

Disse medlemmer viser til at regjeringens egen kartlegging, som svar på dette partiets og flertallets anmodningsvedtak i Stortinget, stadfester et behov på mellom 900 og 1 900 nye VTA-plasser årlig. Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen omsider har kommet med en forpliktende opptrappingsplan for å øke antall plasser. Disse medlemmer mener allikevel at satsingen skulle vært sterkere for å sikre deltakelse i arbeidslivet for flere. Alle har noe å bidra med, og det er politikernes ansvar å legge forholdene til rette.

Disse medlemmer merker seg at i forbindelse med de senere års opptrapping av varig tilrettelagt arbeid har mye av veksten kommet i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O). Disse medlemmer mener det er positivt at flest mulig kan delta i det ordinære arbeidslivet. Samtidig er det viktig at antall plasser økes også i varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S), slik at også de som står lengre unna det ordinære arbeidslivet, kan få bidra med sine evner og kompetanse.

Disse medlemmer noterer seg at mens varig tilrettelagte arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S) følges opp av tiltaksbedrifter, følges personer i VTA-O-tiltaket opp av Nav. Disse medlemmer viser videre til kartleggingen gjort av Oxford Research, på bestilling fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Her kommer det frem at VTA-O ofte har lav prioritet i Nav, både hva angår rekruttering av arbeidsgivere som ønsker å ansette, og graden av oppfølging av den enkelte VTA-O-arbeidstaker.

Disse medlemmer registrerer samtidig at ideelle aktører som HELT MED har vist at flere med nedsatt funksjonsevne og andre innenfor VTA-målgruppen kan jobbe i ordinært arbeidsliv, med noe bedre oppfølging overfor både arbeidstaker og arbeidsgiver. Disse medlemmer mener det er mulig å få enda større dynamikk inn i VTA-O-tilbudet ved at også andre aktører enn Nav, eksempelvis vekst- og attføringsbedriftene og HELT MED, får ansvar for oppfølgingen. Disse medlemmer legger til grunn at det vil gi et mer sømløst tilbud, men også en større overgang til ordinært arbeid. Det kan frigjøre ledig kapasitet i VTA-S, til folk som i dag er i kø.

Disse medlemmer viser til Vedtak 407 og 409, 3. mars 2022, som regjeringen opprinnelig foreslo å følge opp med et forsøksprosjekt i utvalgte fylker. Disse medlemmer understreker, i likhet med det Stortinget den gang gjorde, at det ikke var en tilfredsstillende oppfølging. Den tilrettelagte oppfølging for personer med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv må være av varig karakter og ha et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED-modellen. Disse medlemmer mener det derfor er på høy tid at regjeringen i årets statsbudsjett endelig vil følge opp Stortingets vedtak med nødvendige regelendringer og en varig oppfølging. Regjeringens gjennomføringsplan er imidlertid i overkant treg. Disse medlemmer ser seg derfor nødt til å følge med på at tempoet holdes oppe, og at implementeringen denne gang skjer i tråd med stortingsflertallets intensjon.

Disse medlemmer støtter regjeringens forslag om å styrke tolketjenesten for hørselshemmede, døve og døvblinde ved å øke antallet fast ansatte tolker i Nav. Videre viser disse medlemmer til at regjeringen Solberg over flere år gikk inn for å øke antallet fast ansatte tolker. Satsingen var ment å bedre kvaliteten i tolketjenestene, samt gi økt forutsigbarhet for brukerne og bedre muligheter for å ivareta prioriterte oppdrag.

Disse medlemmer mener det er positivt at bevilgningen til fast ansatte tolker økes, men stiller seg undrende til regjeringens kutt i frilanstolker. Det er viktig at brukerne har et tilbud som også er tilgjengelig etter ordinær arbeidstid og gir den nødvendige fleksibilitet til å leve et godt, fullverdige liv. Disse medlemmer viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, hvor det er foreslått å annullere regjeringens foreslåtte kutt. Disse medlemmer mener også det er grunn til å undersøke hvordan tjenesten kan bli mer brukervennlig og forutsigbar for brukerne.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere bevilgningen til arbeidsorientert

uføretrygd. Flertallet foreslår derfor at kap. 605 post 1 reduseres med 113 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre er svært kritisk til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettforliket for 2024 har kommet til enighet om å kutte bevilgningen til arbeidsorientert uføretrygd.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 605 post 1 ble foreslått redusert med 187,2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 605 post 1 settes av midler til 100 flere stillinger i Nav for å styrke saksbehandlingen. I tillegg settes det av 20 mill. kroner til å ansette flere tolker, kuttes i den rådgivende legetjenesten i Nav og kuttes i prøveprosjektet om arbeidstilpasset trygd. Totalt foreslås det å redusere kap. 605 post 1 med 138 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at Nav-brukere blir omfattet av et ombud. Disse medlemmer er glad for at Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for dette i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 254 S (2019–2020), jf. Representantforslag 56 S (2019–2020). Hensikten er å bedre rettssikkerheten for brukere og kvaliteten på avgjørelser i arbeids- og velferdsforvaltningen. Feil i saksbehandlingen kan få store konsekvenser for dem som rammes. En ombudsordning for dette området vil kunne både ivareta brukere og bidra til nødvendige forbedringer i forvaltningen. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at dette kommer på plass raskt, og at ordningen blir ubyråkratisk og brukervennlig. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2024), hvor kap. 605 post 21 økes med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer har også lagt merke til Navs mange programmer for å komme i jobb. Dette er, etter disse medlemmers syn, uoversiktlig, og personer ender ofte opp med å måtte fullføre flere programmer. Disse medlemmer mener heller Nav, sammen med personer som ønsker å jobbe, men som er på utsiden, må få ett skreddersydd program for seg.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme til Stortinget med en forenkling av Navs programmer for å komme i jobb til å bli en tjeneste der man kan skreddersy et løp for den enkelte, med mål om fast jobb.»

2.9.3 KAP. 606 TRYGDERETTEN

Det foreslås bevilget 120,530 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 104,955 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.10 Programkategori 09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse

2.10.1 KAP. 611 PENSJONER AV STATSKASSEN

Det foreslås bevilget 17,8 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 16,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.10.2 KAP. 612 TILSKUDD TIL STATENS PENSJONSKASSE

Det foreslås bevilget 10 320 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 10 056 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Stortingets behandling av Innst. 519 L (2020–2021), jf. Prop. 138 L (2020–2021) Endringer i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. og lov om pensjonsordningen for sykepleiere (fjerning av plikten til å fratre ved særaldersgrense), der det ble vedtatt å fjerne fratredelsesplikten for offentlig ansatte med særaldersgrenser, slik at nær en tredjedel av ansatte i offentlig sektor kan velge selv om de vil jobbe etter aldersgrensene, og ikke være prisgitt arbeidsgivers avgjørelse. Disse medlemmer viser videre til Prop. 1 S (2023–2024) der regjeringen skriver:

«Opphevelsen av plikten til å fratre ved særaldersgrense innebærer ingen endringer i rettighetene til pensjon for personer med særaldersgrense.»

Disse medlemmer merker seg at dette sitatet står i sterk kontrast til retorikken som føres av enkelte partier når særaldersgrenser debatteres. Disse medlemmer stiller seg undrende til regjeringens ønske om å reversere lovendringen som fjerner plikten til å fratre ved oppnådd særaldersgrense, slik det er nedfelt i Hurdalsplattformen. Disse medlemmer mener at samfunnsutviklingen har medført at det er på høy tid å tilpasse reglene for særaldersgrenser til dagens samfunn. Vi forventes å leve lenger, og dermed er det naturlig å

anta at vi også er arbeidsdyktige i høyere alder enn tidligere.

Disse medlemmer viser videre til Stortingets behandling av Innst. 363 L (2021–2022), jf. Representantforslag 206 L (2021–2022) om å fjerneplikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret, som beklageligvis ikke fikk flertall. Disse medlemmer viser til en spørreundersøkelse, arrangert av Forsvarets forskningsinstitutt, der åtte av ti svarte at de kunne tenke seg en fortsatt militær karriere om det hadde vært mulig. Videre sier om lag to tredjedeler av de militære særalderspensjonistene at de benytter seg av muligheten til å forlenge arbeidskarrieren enten heltid eller deltid andre steder.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 152 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon av 16. oktober 2023 at en oppheving av fratredelsesplikten i Forsvarsloven vil kunne redusere utbetalingene.

Post 1 Driftsutgifter, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 612 post 1 ble foreslått redusert med 0,9 mill. kroner.

2.10.3 KAP. 613 ARBEIDSGIVERAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN

Det foreslås bevilget 1 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 1 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.10.4 KAP. 2470 OG 5470 STATENS PENSJONSKASSE

Det foreslås bevilget 197,327 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 125,945 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 55 mill. kroner under kap. 5470 for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024), mot 30 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til departementets omtale av økte kostnader til pensjon i årets budsjett og veksten som er ventet frem mot 2035. Disse medlemmer mener dette viser behovet for den gjennomførte pensjonsreformen, og at det er nødvendig med en justering av innretningen på denne fremover. Disse medlemmer mener endringer i pensjonssystemet må gjøres i en helhet og gjennom

brede forlik som står seg over tid, og ser frem til behandlingen av den varslede stortingsmeldingen om oppfølging av NOU 2022: 7 Et forbedret pensjonssystem.

2.11 Programkategori 09.20 Tiltak for bedre levekår mv.

2.11.1 KAP. 621 TILSKUDD TIL SOSIALE TJENESTER OG SOSIAL INKLUDERING

Det foreslås bevilget 402,410 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 395,930 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter viktige bevilgninger til utvikling av de sosiale tjenestene i kommunene og tilskudd til frivillig arbeid for sosialt og økonomisk vanskeligstilte. Komiteen merker seg det betydningsfulle arbeidet som er for å sikre at utsatte barn og unge og familiene deres får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Komiteen merker seg at det de senere årene er iverksatt flere viktige tiltak for å heve kvalitet og kompetanse og bedre tilgjengeligheten til tilbudet for personer med økonomi- og gjeldsproblemer. Komiteen ser det som positivt at Nav i 2024 fortsetter arbeidet med å øke egen kompetanse innen økonomi- og gjeldsrådgivning.

Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker at den viktigste jobben fremover blir å få flere i jobb. Folk er forskjellige, og for noen arbeidsledige passer ikke alle tradisjonelle arbeidsmarkedstiltak. For å motvirke utenforskap er offentlig innsats ikke tilstrekkelig. En rekke frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører er viktige samarbeidspartnere og yter sentrale bidrag for å gi flere mulighet til å delta og bli inkludert i samfunnslivet. Disse medlemmer understreker at for å forhindre lediggang og utenforskap bør tilbudet økes og varieres. Alle gode krefter må tas i bruk.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 371 S (2021–2022), jf. Representantforslag 212 S (2021–2022), der Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre fremmet en rekke forslag for å gjøre det lettere å ta alle gode krefter i bruk for å få flere folk i jobb.

Disse medlemmer er kjent med at det kan være krevende for små ideelle og private aktører, eller aktører med nye ideer, å få innpass på tiltaksfeltet i konkurranse med de store og etablerte. Dette kan innebære at nye løsninger som kunne fått flere over i jobb eller utdanning, ikke blir prøvd ut. Disse medlemmer mener derfor det i større grad bør legges til rette for å prøve ut nye og gode ideer gjennom å gi mindre tilbydere innpass på tiltaksfeltet. Det bør gjøres mer bruk av innova-

tive metoder i anskaffelser av arbeidsmarkedstiltak og samarbeides tettere med sosiale entreprenører.

Disse medlemmer er godt kjent med det viktige arbeidet som gjøres av sosiale entreprenører. Flere av disse aktørene melder om usikkerhet om budsjettssituasjonen fra år til år, da de opplever lang saksbehandlingstid for søknader. Disse medlemmer ber derfor om at videreføring av prosjekter som allerede pågår, vurderes fortløpende, slik at nødvendige avklaringer ikke utblir unødvendig lenge.

Disse medlemmer viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, ansiennitet og løsere tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer fremhever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak for unge, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS Ung for unge med psykiske helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen har lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter en videre satsing og mener det er viktig at den blir fulgt med konkret innhold, samt at satsingen videreføres med full styrke i årene som kommer.

Disse medlemmer understreker at Nav er en viktig deltaker i samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer registrerer videre at forskriftshjemmelen for informasjonsdeling, som regjeringen Solberg lanserte, muliggjør et styrket tverretattlig samarbeid. Disse medlemmer understreker viktigheten av at regjeringen løpende evaluerer om hjemmelen fungerer etter hensikten, slik at man ved behov kan forbedre og forsterke den ytterligere.

Post 70 Frivillig arbeid

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 621 post 70 settes av 30 mill. kroner til frivillige organisasjoner som deler ut mat, og 10 mill. kroner til brukerstyrte organisasjoner som Nav-opprydningen, stiftelsen Rettferd for taperne, FØL og lignende. Totalt foreslås det å øke kap. 621 post 70 med 40 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Stiftelsen Rettferds tilbud «Hjelp med NAV» står i fare for å bli lagt ned fordi organisasjonen ikke får støtte til tjenesten under dagens regelverk.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen revidere ordningen for støtte til organisasjoner som arbeider mot fattigdom, slik at det blir mulig å få støtte til prosjekter som hjelper folk med å navigere i Nav-systemet.»

2.12 Programkategori 09.30 Arbeidsmarked

2.12.1 KAP. 634 OG 3634 ARBEIDSMARKEDSTILTAK

Det foreslås bevilget 10 682,625 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 9 697,610 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 5 mill. kroner under kap. 3634 for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024), mot 5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at arbeidsmarkedstiltak er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet som skal styrke tiltaksdeltakernes muligheter for å skaffe seg eller beholde arbeid eller benyttes for å avklare arbeidsevne eller gi et meningsfullt arbeid til personer som har vanskeligheter med å få arbeid på ordinære lønns- og arbeidsbetingelser.

Komiteen påpeker viktigheten av at tiltakene tildeles ut fra den enkeltes behov for arbeidsrettet bistand. For arbeidsledige vurderes arbeidsmarkedstiltak som hovedregel først etter en tid som jobbsøker. Komiteen vil trekke frem lønnstilskudd som et effektivt tiltak for å få flere i arbeid.

Komiteen er kjent med at noen tiltak med lengre varighet og tettere oppfølging er forbeholdt personer med nedsatt arbeidsevne. Komiteen slutter seg til de senere års satsing på varig tilrettelagt arbeid (VTA) og er glad for at regjeringen legger opp til en opptrapping av VTA-plasser, hvor det tas sikte på en økning på 2 000 plasser innen utgangen av 2027. Komiteen ser frem til de varslede regelendringer for å styrke oppfølgingen i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en økning i bevilgningene til et forsøk med tilrettelagt videregående oppfølging av unge. Komiteen stiller seg positiv til innsatsen som er rettet mot at flere unge skal fullføre fag- og yrkesopplæring på videregående nivå.

Komiteen har mottatt innspill fra ASVL, den største arbeidsgiverorganisasjonen for arrangører av tilrettelagt arbeid, om at tilnærmet hele veksten i antall plasser for varig tilrettelagt arbeid i 2023 har kommet i form av plasser for varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTA-O). Dette har gått på bekostning av flere VTA-plasser i skjermert virksomhet. Komiteen mener både VTA i forhåndsgodkjente virksomheter og VTA i ordinær virksomhet er viktige tiltak, men at det i opptrappingen av antall VTA-plasser i 2024 er viktig å sikre en bedre balan-

se ved fordeling av plasser. Samtidig er det viktig å sikre tilstrekkelig oppfølging av deltakere i VTA-O.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet legger arbeidslinjen til grunn i arbeids- og velferdspolitikken og mener det forplikter fellesskapet til å stille opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid. Disse medlemmer vil fremheve at det er særlig viktig å få unge mennesker som i dag mottar passive trygdeytelser, over i aktivitet.

Disse medlemmer viser til at det bak enhver arbeidsledig finnes kunnskap og kompetanse som det norske samfunnet trenger. Den viktigste jobben fremover må derfor være å legge til rette for at alle som vil og kan jobbe, får jobb. Disse medlemmer viser til at for å oppnå dette må det skapes flere jobber, og flere må få sjansen til å prøve seg i arbeidslivet. Aktivitetsplikt og lønnstilskudd er to av flere viktige tiltak for å oppnå dette.

Disse medlemmer understreker at selv om antallet ledige som har behov for bistand, er lavere i perioder med fallende eller lav arbeidsledighet, er det fortsatt mange som uavhengig av konjunktorene vil trenge bistand. Om lag tre av fire tiltaksplasser går til personer med nedsatt arbeidsevne, som er vurdert å ha et mer omfattende behov for bistand for å komme i arbeid enn arbeidsledige ellers. Disse medlemmer understreker at arbeidsmarkedstiltak derfor er et viktig virkemiddel for å øke arbeidsstyrken, på tvers av konjunktorene.

Komiteens medlemmer fra Høyre anser det derfor som uklokt at regjeringen, da arbeidsledigheten gikk ned, kuttet så mange tiltaksplasser som man gjorde. Høyre har i sine alternative statsbudsjetter for 2023 og 2024 prioritert arbeidsmarkedstiltak høyere enn regjeringen, og for 2024 foreslår Høyre 500 flere tiltaksplasser for folk med nedsatt arbeidsevne.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, ansiennitet og løsere tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer fremhever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak for unge, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS Ung for unge med psykisk helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen har lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter en videre satsing og mener det er viktig at den blir fulgt med konkret inn-

hold, samt at satsingen videreføres med full styrke i årene som kommer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at noen grupper kan være særlig utsatt i arbeidsmarkedet, som unge personer som har vært lenge ledige, og innvandrere fra land utenfor EØS-området. Disse gruppene er prioritert for deltakelse i arbeidsmarkedstiltak. Disse medlemmer merker seg at denne gruppen også inkluderer et økende antall ukrainske flyktninger.

Disse medlemmer viser til at det har kommet nesten 70 000 flyktninger fra Ukraina siden krigen startet i februar 2022. Videre viser disse medlemmer til at UDI anslår at det vil komme mellom 20 000 og 50 000 flyktninger fra Ukraina i 2024. IMDi sendte i november 2023 ut anmodningstallene til kommunene for neste år og ber der kommunene ta imot til sammen 37 000 flyktninger i 2024.

Disse medlemmer merker seg at det i budsjettet er budsjettert for et lavere anslag enn det UDI opererer med, og det kommunene har blitt anmodet om å bosette. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at det satses tilstrekkelig på arbeidsmarkedstiltak, slik at flest mulig gis en sjanse til å komme i jobb. Disse medlemmer mener at det er viktig å legge til rette for at innvandrere raskt blir integrert i det norske samfunnet. Disse medlemmer mener at flere skal delta aktivt i samfunns- og arbeidslivet. Det å være i jobb eller utdanning har en egenverdi for den enkelte. Det er også nødvendig for vårt velferdssamfunn at de som kan jobbe, jobber.

Post 21 Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre er kjent med at mange arbeidssøkere som er i kontakt med arbeids- og velferdsetaten, ikke har fullført videregående opplæring. Disse har økt risiko for varig utenforskap. Disse medlemmer ser det derfor som positivt at det av regjeringen Solberg ble foreslått økte midler til forsøk med en ny finansieringsordning som skulle bidra til at flere av Navs brukere får gjennomført tilrettelagt videregående opplæring. Disse medlemmer registrerer at det i statsbudsjettet for 2022 ble foreslått en bevilgning på 32,6 mill. kroner, som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettforliket for 2022 valgte å skrote.

Disse medlemmer er glad for at regjeringen og Sosialistisk Venstreparti omsider har tatt grep for å rette opp sine feiltrinn og har valgt å gjennomføre regjeringen Solbergs forslag i fjorårets budsjett. Det er positivt at regjeringen i statsbudsjettet for 2024 foreslår å øke bevilgningen, noe Høyre slutter seg til.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 634 post 76 ble foreslått økt med 66,35 mill. kroner til 500 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 634 post 76 settes av midler til å øke antall tiltaksplasser med 1 000, øke kvalifiseringspengene med 12 000 kroner fra 1. januar 2024 og øke tiltakspenger for ledige med 12 000 kroner fra 1. januar 2024. Totalt foreslås det å øke kap. 634 post 76 med 311,7 mill. kroner.

Post 77 Varig tilrettelagte arbeid, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at varig tilrettelagte jobber var en sentral prioritering for regjeringen Solberg og det ikke-sosialistiske flertallet med Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Antallet plasser har derfor blitt jevnlig økt. Til sammen økte regjeringen Solberg antallet VTA-plasser med nærmere 3 000.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i fortsettelsen har fulgt opp dette i sine alternative budsjetter, herunder med 1 000 plasser i 2023. Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 hvor det som en del av Høyres jobbpakke foreslås 500 nye VTA-plasser. Økningen er ment som et tillegg til plassene regjeringen har forpliktet seg til i opptrappingsplanene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringens egen kartlegging, som svar på dette partiets og flertallets anmodningsvedtak i Stortinget, stadfester et behov på mellom 900 og 1 900 nye VTA-plasser årlig. Disse medlemmer ser det derfor som positivt at regjeringen omsider har kommet med en forpliktende opptrappingsplan for å øke antall plasser. Disse medlemmer mener likevel at satsingen skulle vært sterkere for å sikre deltakelse i arbeidslivet for flere. Alle har noe å bidra med, og det er politikernes ansvar å legge forholdene til rette.

Disse medlemmer merker seg at i forbindelse med de senere års opptrapping av varig tilrettelagt arbeid har mye av veksten kommet i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O). Disse medlemmer mener det er positivt at flest mulig kan delta i det ordinære arbeidslivet. Samtidig er det viktig at antall plasser økes også i varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S), slik at også de som står lengre unna det ordinære arbeidslivet, kan få bidra med sine evner og kompetanse.

Disse medlemmer noterer seg at mens varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S) følges opp av tiltaksbedrifter, følges personer i VTA-O-tiltaket opp av Nav. Disse medlemmer viser videre til kartleggingen gjort av Oxford Research på bestilling fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Her kommer det frem at VTA-O ofte har lav prioritet i Nav, både hva angår rekruttering av arbeidsgivere som ønsker å ansette, og graden av oppfølging av den enkelte VTA-O-arbeidstaker.

Disse medlemmer registrerer samtidig at ideelle aktører som HELT MED har vist at flere med nedsatt funksjonsevne og andre innenfor VTA-målgruppen kan jobbe i ordinært arbeidsliv, med noe bedre oppfølging overfor både arbeidstaker og arbeidsgiver. Disse medlemmer mener det er mulig å få enda større dynamikk inn i VTA-O-tilbudet ved at også andre aktører enn Nav, eksempelvis vekst- og attføringsbedriftene og HELT MED, får ansvar for oppfølgingen. Disse medlemmer legger til grunn at det vil gi et mer sømløst tilbud, men også en større overgang til ordinært arbeid. Det kan frigjøre ledig kapasitet i VTA-S, til folk som i dag er i kø.

Disse medlemmer viser til Vedtak 407 og 409, 3. mars 2022, som regjeringen opprinnelig foreslo å følge opp med et forsøksprosjekt i utvalgte fylker. Disse medlemmer understreker, i likhet med det Stortinget den gang gjorde, at det ikke var en tilfredsstillende oppfølging. Den tilrettelagte oppfølging for personer med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv må være av varig karakter og ha et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED-modellen. Disse medlemmer mener det derfor er på høy tid at regjeringen i årets statsbudsjett endelig vil følge opp Stortingets vedtak med nødvendige regelendringer og varig oppfølging for VTA-O-deltakerne. Regjeringens gjennomføringsplan er imidlertid i overkant treg. Disse medlemmer ser seg derfor nødt til å følge med på at tempoet holdes oppe, og at implementeringen denne gang skjer i tråd med stortingsflertallets intensjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 634 post 77 ble foreslått økt med 63,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til å jobbe. Disse medlemmer er klar over at en stor andel mennesker som vil jobbe, står utenfor arbeidslivet ufrivillig. En stor gruppe som står ufrivillig på utsiden, er personer som trenger en tilrettelagt arbeidsplass. VTA-plasser i både skjermet virksomhet og i ordinær bedrift vil hjelpe mange til å komme inn i jobb og til å ta en del i fellesskapet som blir skapt på en arbeidsplass. Disse medlemmer synes det er bra at regjeringen endelig har kommet med en opptrappingsplan

for antallet VTA-plasser, men synes samtidig de bruker lang tid på denne opptrappingen. Disse medlemmer ønsker å styrke opptrappingen ytterligere og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2024), hvor kap. 634 post 77 økes med 73,15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 634 post 77 settes av midler til å øke antall varig tilrettelagte arbeidsplasser med 500. Totalt foreslås det å øke kap. 634 post 77 med 82,5 mill. kroner.

Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at potten til funksjonsassistanse i løpet av 2023 gikk tom, og at det ble behov for å bevilge ytterligere midler. Det vitner om at behovet er stort. Disse medlemmer ønsker derfor å øke bevilgningen utover regjeringens forslag allerede nå for å sikre at flere får den tilretteleggingen som trengs. Med litt tilpasning kan mange flere bidra i arbeidslivet, til glede for både seg selv og samfunnet.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 634 post 79 ble foreslått økt med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å se på flere løsninger for å få flere med nedsatt funksjonsevne i jobb. Et slikt hjelpemiddel kan være funksjonsassistanse i arbeidslivet. Disse medlemmer øker derfor bevilgningene og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2024), hvor kap. 634 post 79 økes med 10 mill. kroner.

2.12.2 KAP. 635 OG 3635 VENDELØNN

Det foreslås bevilget 1,4 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 1,9 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 1,4 mill. kroner under kap. 3635 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 1,9 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.13 Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet

2.13.1 KAP. 640 OG 3640 ARBEIDSTILSYNET

Det foreslås bevilget 878,310 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 825,6 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 89,196 mill. kroner under kap. 3640 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 86,980 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det er mange innvandrere som bor og jobber i Norge over lang tid, uten at de blir registrert som bosatt i Norge. Spesielt gjelder dette personer som har en løs eller usikker tilknytning til arbeidslivet. Mange kan ha utfordringer blant annet med å oppfylle kravene som stilles for å få F-nummer (fødselsnummer), selv om de har intensjon om å bli her lenger. Det gjør blant annet at de blir vanskeligere å nå i arbeidet for et seriøst arbeidsliv. Om en person er registrert som bosatt og har fødselsnummer, eller om personen ikke blir registrert som bosatt og får d-nummer (midlertidig identitetsnummer), kan ha betydning for en persons rettigheter og plikter i Norge. Det er nødvendig med mer kunnskap om årsakene til at såpass mange med d-nummer har hatt det i lang tid, for å kunne vurdere eventuelle behov for endringer eller tiltak. Flertallet mener derfor det bør gjennomføres en kartlegging av omfang og konsekvenser av at en større andel innvandrere oppholder seg over lengre tid i Norge og betaler skatt, uten at de er registrert som bosatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at regjeringen i Hurdalsplattformen har vist til behovet for en storrengjøring i arbeidslivet. Disse medlemmer vil i denne sammenheng understreke at de fleste bedriftene i landet er seriøse og gjør en samvittighetsfull jobb for å skape verdier. Hovedregelen i norsk arbeidsliv er faste, hele stillinger, og disse medlemmer vil jobbe for at det også skal gjelde i fortsettelsen.

Disse medlemmer merker seg samtidig at regjeringens såkalte storrengjøring er svært lite målrettet og får store negative konsekvenser. Eksempelvis har regjeringens innstramminger i innleie allerede ført til at hundrevis, om ikke tusenvis, av fast ansatte har mistet jobben i innleieselskapene. Konsekvensene kan på lang sikt bli mer midlertidighet, permitteringer og oppsigelser.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at man, i stedet for å stramme inn for hele det seriøse arbeidslivet, heller bør slå ned på de som faktisk er useriøse. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås å styrke Arbeidstilsynet.

Disse medlemmer understreker at den beste forebyggingen mot useriøse virksomheter er ansatte som kjenner sine rettigheter. Disse medlemmer vil i den anledning vise til den viktige jobben som gjøres av Servicesentrene for utenlandske arbeidstakere (SUA), hvor Arbeidstilsynet, skatteetaten, politiet og Utlendingsdirektoratet samarbeider om å gi informasjon og

veiledning til utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere. Disse medlemmer vil særlig trekke frem Arbeidstilsynets samarbeid med myndighetene i Bulgaria, Romania, Estland og Litauen og gjennomføringen av kommunikasjonskampanjen «Know Your Rights», finansiert av EØS-midlene. Det er bra at innholdet videreføres som et fast element i Arbeidstilsynets informasjonsvirksomhet og gjøres tilgjengelig på arbeidstakernes eget morsmål.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener at innsatsen mot arbeidslivskriminalitet de senere årene har vist at det i enkelte bransjer er både svart arbeid, ulovlig arbeidskraft, sosial dumping og ulovlig innleie. Disse medlemmer synes det er bra at det har vært en betydelig satsing de siste årene. Disse medlemmer viser til Innst. 51 S (2022–2023), jf. Representantforslag 278 S (2022–2023) om å oppheve Arbeidstilsynets øvre gebyrgrense, om at Arbeidstilsynet nå skal få hevet gebyrgrensen og rutinemessig politianmelde arbeidslivskriminalitet. Dette tror disse medlemmer vil være med på å forhindre alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven. Videre viser disse medlemmer til Stortingets behandling av Innst. 388 S (2022–2023), jf. Representantforslag 198 S (2022–2023) om å styrke a-krimsentrene, der det ble vedtatt en ytterligere styrking av a-krimsentrene. A-krimsentrene ble opprettet etter sterkt pådriv fra Høyre og Fremskrittspartiet. Disse medlemmer er fornøyd med at en ytterligere styrking ble vedtatt, og venter nå på at regjeringen skal starte arbeidet med vedtakene fra behandlingen av Innst. 388 S (2022–2023), jf. Representantforslag 198 S (2022–2023).

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg i 2021 innførte flere regelverksendringer for å styrke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Disse endringene medfører at Arbeidstilsynet blant annet har fått myndighet til å føre tilsyn med at arbeidsgiver utbetaler lønn via bank. Arbeidstilsynet fikk også myndighet til å forhåndsgodkjenne og gjennomføre etterfølgende tilsyn med virksomheter som tilbyr tjenester i forbindelse med vedlikehold og reparasjon av motorvogn. Disse medlemmer peker på at dette er viktige regelverksendringer som skal bidra til å sikre lønnsutbetalinger i alle bransjer samt styrke seriositeten i bilbransjen. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg også klargjorde den nye godkjenningsordningen for virksomheter som tilbyr tjenester innen bilpleie, hjulskift og hjullagring.

Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynet også forvalter andre godkjenningsordninger og registre som bidrar til økt seriositet, blant annet godkjenning av renholdsvirksomheter og registrering av bemannings-

foretak. Regjeringen Solberg foreslo i 2017 viktige innstramminger i godkjenningsordningen for renholdsbransjen for å styrke seriositeten i denne bransjen. Disse medlemmer fremhever viktigheten av regelverksendringene fra 2021, som gir Arbeidstilsynet utvidet myndighet til å gi pålegg om utbetaling av forskriftsfestet minstelønn på områder som er omfattet av en allmenngjort tariffavtale.

Disse medlemmer viser til at kampen mot arbeidslivskriminalitet var en viktig prioritering for regjeringen Solberg, og det vises til at siden 2013 er det opprettet hele åtte arbeidslivskriminalitetsentre. Disse medlemmer understreker viktigheten av at Arbeidstilsynet har et tett samarbeid med de andre etatene i krimsentrene, herunder skatteetaten, politiet og Nav.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 53 L (2022–2023), jf. Prop. 133 L (2022–2023) Endringer i arbeidsmiljøloven (styrking av retten til heltid), der arbeidsgiver skal drøfte spørsmålet om deltidsansettelse med tillitsvalgte, og merker seg Arbeidstilsynet fikk oppgaven med å håndheve at dokumentasjons- og drøftingsplikten etterleves. Disse medlemmer registrerer at det kan beslaglegge kapasitet som tilsynet heller burde bruke på å avdekke alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven og arbeidslivsrelaterte bestemmelser i straffeloven.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringens innleieinnstramminger var dårlig utredet og allerede har fått store konsekvenser for næringslivet og arbeidsplasser i hele landet. Det har allerede ført til at rundt 5 000 fast ansatte i bemanningsbransjen har mistet jobben, samtidig som innstramminger tar ressursene vekk fra Arbeidstilsynet som heller bør innrettes mot alvorlig arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer mener innstramminger i innleie hovedsakelig rammer seriøse bedrifter, og mener ressursene heller bør brukes til å gå etter de useriøse fremfor lovendringer som rammer alle.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen på budsjettspørsmål 149 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon av 16. oktober 2023 svarer at med utgangspunkt i budsjettet for 2023 bruker Arbeidstilsynet 10 mill. kroner til oppfølging av innleieregelverket. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås å omprioritere 10 mill. kroner fra oppfølging av innleieregelverket til heller å gjennomføre flere kontroller av dagens regler og slå hardere ned på kriminelle aktører. Høyre foreslår i tillegg en ytterligere bevilgning på 5 mill. kroner. Dermed blir kampen mot den faktiske arbeidslivskriminaliteten styrket med 15 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Disse medlemmer registrerer at mye har skjedd siden dagens øvre gebyrgrense for overtredelsesgebyr ble vedtatt i 2013. Kriminaliteten blir stadig mer kompleks og aktørene mer profesjonelle. Disse med-

Le m m e r er videre kjent med at store aktører med solid økonomi kan oppnå store besparelser og gevinster som følge av alvorlige brudd på reglene. Det man sparer på manglende lønnsutbetaling til ansatte, overtredelse av stansingsvedtak eller andre brudd, kan i flere tilfeller overgå det maksimale gebyret.

Disse medlemmer erkjenner at Arbeidstilsynets verktøykasse, herunder overtredelsesgebyret, i slike tilfeller mister sin effektive og preventive virkning. Disse medlemmer erkjenner derfor at det utvilsomt er behov for en betydelig heving av det øvre taket for Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 51 S (2022–2023), jf. Representantforslag 278 S (2021–2022) om å oppheve Arbeidstilsynets øvre gebyrgrense, Vedtak 61, 24. november 2022 der:

«Stortinget ber regjeringen betydelig heve den øvre grensen for illeggelse av overtredelsesgebyr samt sørge for at arbeidslivskriminalitet av grov karakter skal rutinemessig politianmeldes.»

Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen nå følger opp vedtaket, på tross av at regjeringspartiene stemte mot da forslaget var til behandling. Disse medlemmer understreker betydningen av å slå hardere ned på kriminelle aktører som begår grove brudd på arbeidslivets regler. I påvente av regelendringene understreker disse medlemmer at Arbeidstilsynet allerede nå bør sanksjonere hardere. Innenfor proporsjonalitetens grenser bør man heve nivået på de overtredelsesgebyr og tvangsmulkt som ilegges innenfor dagens makstak.

Disse medlemmer viser for øvrig til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2025), hvor kap. 640 post 1 ble foreslått økt med 5 mill. kroner til økt innsats mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 640 post 1 settes av midler til å øke antallet ansatte med 40 flere årsverk i Arbeidstilsynet. Totalt foreslås det å øke kap. 640 post 1 med 45,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 640 post 21 settes av midler til å øke tilskuddet til Fair Play Bygg Norge med 3 mill. kroner. Totalt foreslås det å øke kap. 640 post 21 med 3 mill. kroner.

Post 85 Tvangsmulkt

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker betydningen av å slå hardere ned på kriminelle aktører som begår grove brudd på arbeidslivets regler. Disse medlemmer understreker derfor at Arbeidstilsynet ved grove brudd – innenfor proporsjonalitetens grenser – må benytte handlingsrommet til å ilegge større tvangsmulkt.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 3640 post 85 ble foreslått økt med 1,435 mill. kroner grunnet forslag om en 20 pst. økning av tvangsmulkt.

Post 86 Overtredelsesgebyr

Komiteens medlemmer fra Høyre registrerer at mye har skjedd siden dagens øvre gebyrgrense for overtredelsesgebyr ble vedtatt i 2013. Kriminaliteten blir stadig mer kompleks og aktørene mer profesjonelle. Disse medlemmer er videre kjent med at store aktører med solid økonomi kan oppnå store besparelser og gevinster som følge av alvorlige brudd på reglene. Det man sparer på manglende lønnsutbetaling til ansatte, overtredelse av stansingsvedtak eller andre brudd, kan i flere tilfeller overgå det maksimale gebyret.

Disse medlemmer erkjenner at Arbeidstilsynets verktøykasse, herunder overtredelsesgebyret, i slike tilfeller mister sin effektive og preventive virkning. Disse medlemmer erkjenner derfor at det utvilsomt er behov for en betydelig heving av det øvre taket for Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 51 S (2022–2023), jf. Representantforslag 278 S (2021–2022) om å oppheve Arbeidstilsynets øvre gebyrgrense, Vedtak 61, 24. november 2022 der:

«Stortinget ber regjeringen betydelig heve den øvre grensen for illeggelse av overtredelsesgebyr samt sørge for at arbeidslivskriminalitet av grov karakter skal rutinemessig politianmeldes.»

Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen nå følger opp vedtaket, på tross av at regjeringspartiene stemte mot da forslaget var til behandling. Disse medlemmer understreker betydningen av å slå hardere ned på kriminelle aktører som begår grove brudd på arbeidslivets regler. I påvente av regelendringene understreker disse medlemmer at Arbeidstilsynet allerede nå – innenfor proporsjonalitetens grenser – bør heve nivået på de overtredelsesgebyrene som ilegges innenfor dagens makstak.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 3640 post 86 ble foreslått økt med 5,89 mill. kroner grunnet forslag om en 20 pst. økning av overtredelsesgebyr.

2.13.2 KAP. 643 STATENS ARBEIDSMILJØINSTITUTT

Det foreslås bevilget 173,450 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 163,1 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.13.3 KAP. 646 PIONERDYKKERE I NORDSJØEN

Det foreslås bevilget 1,325 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 3,1 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.13.4 KAP. 648 ARBEIDSRETTEEN, RIKSMEKLEREN MV.

Det foreslås bevilget 29,445 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 25,540 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen påpeker at Arbeidsretten er en viktig spesialdomstol som behandler tvister innenfor arbeidstvistloven og tjenestetvistloven samt retts tvister rundt forståelse, gyldighet og eksistens av tariffavtaler.

Komiteen viser til at Riksmekleren skal bidra til å bevare arbeidsfreden ved å bistå partene i arbeidslivet gjennom mekling og finne minnelige løsninger i interestetvister. Riksmekleren har et viktig samfunnsopdrag i norsk arbeidsliv. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.14 Programkategori 09.60 Kontant- ytelser

2.14.1 KAP. 660 KRIGSPENSJON

Det foreslås bevilget 100 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 112 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen påpeker at krigspensjon er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet for personer som har mén eller redusert arbeidsevne som følge av skade eller påkjenninger under krigsdeltakelse, motstandsvirk-somhet, politisk fangenskap eller sjøtjeneste under andre verdenskrig. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.14.2 KAP. 664 PENSJONSORDNINGEN FOR ARBEIDSTAKERE TIL SJØS

Det foreslås bevilget 21 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 22,9 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.14.3 KAP. 665 PENSJONSTRYGDEN FOR FISKERE

Det foreslås ingen bevilgning for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 20,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.14.4 KAP. 666 AVTALEFESTET PENSJON (AFP)

Det foreslås bevilget 3 990 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 3 630 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg opprettholdt støtten til avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor og bisto partene med ressurser i deres prosess med utredning av ny AFP-ordning.

Disse medlemmer fremhever viktigheten av at ordningen må være økonomisk bærekraftig over tid, og at AFP er en kollektiv avtale mellom partene. Videre mener disse medlemmer derfor at partene må være med i finansieringen av eventuelle endringer.

2.14.5 KAP. 667 SUPPLERENDE STØNAD TIL PERSONER OVER 67 ÅR

Det foreslås bevilget 574 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 435 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Post 70 Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2023), der supple-

rende stønad foreslås avvirket og kap. 667 post 70 derfor reduseres med 400 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid, *overslagsbevilgning*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke den supplerende stønaden som følge av økningen i de årlige minstesatsene for uføretrygdede med 6 000 kroner fra 1. juli 2024. Flertallet foreslår derfor at kap. 667 post 71 økes med 2 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

2.15 Programkategori 29.20 Enslige forsørgere

2.15.1 KAP. 2620 STØNAD TIL ENSLIG MOR ELLER FAR

Det foreslås bevilget 1 685 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 1 639 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Post 70 Overgangsstonad, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2620 post 70 settes av midler til å øke overgangsstonaden med 12 000 kroner fra 1. januar 2024. Totalt foreslås det å øke kap. 2620 post 70 med 69 mill. kroner.

Post 72 Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternativ statsbudsjett for 2024, jf. Innst 15 S (2023–2024), der tilleggsytelsene til overgangsstonad foreslås avvirket og kap. 2620 post 72 reduseres med 97 mill. kroner.

Post 73 Tilleggsstonad og stønad til skolepenger, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at overgangsstonad i dag gis til funksjonsfriske mennesker hvor eneste særskilte utfordring er at mottaker av stønaden er alene med barn. Med dyrtid og høy inflasjon, er det viktig at de som mottar overgangsstonad, også har en økonomisk trygghet. Det er allikevel en del tilleggsytelser. Disse medlemmer vil påpeke at det finnes flere typer stønader hos Lånekassen, og at også enslig mor eller far har krav på disse. Det gjelder også egne stønader for enslig mor eller far.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternativ statsbudsjett for 2024, jf. Innst 15 S (2023–2024), der tilleggsytelsene til overgangsstonad foreslås avvirket og kap. 2620 post 72 redusert med 18 mill. kroner.

2.16 Programkategori 29.50 Inntekts-sikring ved sykdom og uførhet

2.16.1 KAP. 2650 SYKEPENGER

Det foreslås bevilget 62 237,5 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 51 815,3 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen understreker at sykepengeordningen er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet som gir kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade. Komiteen mener det er avgjørende at sykepengeordningen er godt tilpasset et moderne arbeidsliv og ulike sykdoms- og skadetilstander. Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Post 75 Feriepenger av sykepenger

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen foreslår at også eventuelle sykepenger på grunnlag av dagpenger skal gi opptjening til ferietillegg. Disse medlemmer støtter ikke et ferietillegg på dagpenger fordi utbetalingen kommer året etter opptjening, da dette er et tidspunkt da de fleste allerede er tilbake i jobb. Disse medlemmer mener det er viktigere å prioritere tiltak for å få flere ut i jobb, og viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås en ny avkortningsmodell for uføretrygd, 500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser og 500 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 2650 post 75 ble foreslått redusert med 59 mill. kroner.

2.16.2 KAP. 2651 ARBEIDSAVKLARINGSPENGER

Det foreslås bevilget 44 709,2 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 36 569 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der karenperioden i AAP-ordningen foreslås gjeninnført. Disse medlemmer viser til at AAP, på lik linje med dagpenger og sykepenger, er ment å være en midlertidig ytelse.

Disse medlemmer viser til at det i 2018 ble gjort en rekke innstramminger i ordningen, blant annet der sykdomskravet ble tydeliggjort, slik at det ikke skulle være tvil om at AAP er en helserelatert ytelse, det ble stilt strengere krav til mobilitet, slik at mottakeren må være villig til å søke arbeid også utenfor hjemstedet, maksimal stønadperiode ble redusert fra fire til tre år, og vilkårene for forlengelse ble skjerpet, samtidig som maksimal forlengelse ble begrenset til to år.

Disse medlemmer peker på at det også ble vedtatt at Nav skal følge brukerne tettere enn tidligere, og det ble tatt inn i lovteksten at brukerne skal innkalles til møte med Nav hver gang en medisinsk behandling eller et arbeidsrettet tiltak er gjennomført. Overgangen tilbake til arbeid ble også gjort enklere, ved at brukeren kan arbeide inntil 80 pst. i 12 måneder uten å miste retten til AAP mot tidligere seks måneder. Perioden som brukeren kan motta AAP mens han eller hun søker arbeid, ble også utvidet fra tre til seks måneder.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 390 L (2016–2017), jf. Prop. 74 L (2016–2017) Endringer i folketrygdloven mv. (arbeidsavklaringspenger og tilleggsstønader til arbeidsrettede tiltak mv.), der både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti stemte imot en rekke AAP-endringer fremmet av regjeringen Solberg. Det er kun karensåret som er reversert, mens de andre endringene partiene var imot, forblir.

Disse medlemmer viser til Navs artikkel publisert i Arbeid og velferd i juni 2022. Her konkluderer Nav med at flere avklares raskere til uføretrygd, flere avklares raskere til arbeid, og man finner ingen tegn til at redusert makstid har økt behovet for sosialhjelp.

Disse medlemmer mener det er viktig at AAP-ordningen ikke blir en ordning der mennesker blir gående å vente på avklaring på ubestemt tid. Tidligere ble mennesker stående fast i årevis uten å komme videre, og disse medlemmer merker seg at denne tendensen er på vei tilbake.

Disse medlemmer merker seg at mange av dem som når makstid på AAP, får fortsette på ytelsen som følge av regelverksendringene i juli 2022, blant annet fjerning av karensperioden. Dette fører til at flere blir værende på ytelsen etter makstid fordi de har fått innvilget ny AAP-periode.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at AAP-mottakere blir fulgt godt og tett opp av Nav. Dette var bakgrunnen for at det i 2018 ble presisert i loven at Nav skulle følge brukerne tettere enn tidligere. Disse medlemmer mener karensåret skal fungere som et insentiv for Nav til å avklare folk raskere.

Post 70 Arbeidsavklaringspenger

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Socialis-

tisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke den årlige minstesatsen for mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) med 5 000 kroner fra 1. juli 2024, tilsvarende 0,041 G. Satsen for personer under 25 år er fremdeles 2/3 av ordinær sats. Flertallet foreslår derfor at kap. 2651 post 70 økes med 134 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 2651 post 70 ble foreslått redusert med 147 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2651 post 70 settes av midler til å øke minstesatsene i arbeidsavklaringspenger med 12 000 kroner fra 1. januar 2024, og fjerne det særegne kuttet for unge mottakere over 22 år. Totalt foreslås det å øke kap. 2651 post 70 med 935 mill. kroner.

2.16.3 KAP. 2655 UFØRHET

Det foreslås bevilget 125 700 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 118 510 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg våren 2021 la frem Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv. Meldingen peker på viktige faresignaler som kan føre til økt utenforskap, og foreslo omfattende tiltak på seks områder der det etter regjeringen Solbergs syn var viktig å videreutvikle og styrke innsatsen.

Disse medlemmer peker på at det er ulike grunner til at noen faller utenfor arbeidslivet og til slutt havner på uføretrygd. En grunn er at takket være den medisinske utviklingen overlever flere av de som er født uføre, og de lever lenger. En annen grunn er at flere blir raskere avklart enn tidligere, siden arbeidsavklaringsperioden er kortet ned fra fire til tre år. En særlig utfordring som krever innsats på ulike områder, er unge uføre under 30 år som ikke finner seg til rette i arbeidslivet eller mestrer skolegangen.

Disse medlemmer viser til at Meld. St. 32 (2020–2021) peker på viktige løsninger, som for eksempel tidlig innsats overfor barn og unge. Det er avgjørende å fange opp begynnende utenforskap så tidlig som mulig. Meldingen peker også på at politikken mot utenforskap må være bred. Tiltak på områder som skole og oppvekst, helse og omsorg er like viktig som konkrete

tiltak knyttet til arbeids- og velferdsforvaltningen. Disse medlemmer fremhever viktigheten av å ha en aktiv politikk for å stimulere til verdiskapning og flere arbeidsplasser. Dette er også avgjørende for å inkludere flere i arbeidslivet.

Disse medlemmer mener det er viktig å tilrettelegge for flere sosiale entreprenører i alle norske kommuner. Disse medlemmer viser til at det ikke bør spille noen rolle om sosialt entreprenørskap utøves av private bedrifter, ideelle foreninger eller stiftelser. Jo større mangfoldet er, jo bedre og mer passende tilbud vil den enkelte kunne få.

Disse medlemmer mener det er viktig å følge opp tiltakene i Meld. St. 32 (2020–2021) som legger til rette for flere aktører innenfor sosialt entreprenørskap. Mange av disse aktørene har sørget for at unge har fullført skole, kommet i jobb eller videre utdanning og lært dem å mestre livet. Disse tilbudene er helt nødvendige og et viktig supplement til tjenestene i den offentlige arbeids- og velferdsforvaltningen. Disse medlemmer mener det er beklagelig at regjeringen ikke følger opp Meld. St. 32 (2020–2021), og avventer videre hvilke grep regjeringen ønsker å gjøre for å møte utviklingen. Videre viser disse medlemmer til Stortingets behandling Innst. 371 S (2021–2022), jf. Representantforslag 212 S (2021–2022) om å ta alle gode krefter i bruk for å få folk i jobb, der Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre fremmet en rekke forslag for å gjøre det lettere å ta alle gode krefter i bruk for å få flere folk i jobb.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg startet det forberedende arbeid med å vurdere et forsøk med arbeidsorientert uføretrygd med trygdejustert lønn. Dette ble lansert som et eget tiltak i Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv. Disse medlemmer har støttet regjeringens videre arbeid med et avgrenset forsøk med arbeidsorientert uføretrygd for nye unge uføre. Bakgrunnen for satsingen var at andelen uføretrygdede i befolkningen har økt over tid, og at utviklingen er særlig bekymringsfull blant unge. Disse medlemmer er derfor svært kritisk til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettforliket for 2024 har kommet til enighet om å kutte bevilgningen til arbeidsorientert uføretrygd.

Disse medlemmer peker på at det viktigste for å forhindre ungt utenforskap er å bidra til at unge mennesker, også de med helseutfordringer, kommer i ordinært arbeid. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 tar denne problemstillingen på alvor og ikke forhandler bort verdifulle virkemidler til å hjelpe flere i arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at det er viktig at vi har en god uføretrygd som fanger opp de som ikke har helse til å stå i

arbeid. Disse medlemmer viser til Stortingets behandlingen av Innst. 27 (2023–2024), jf. Representantforslag 240 S (2022–2023) om et mer fleksibelt uføresystem, der Fremskrittspartiet fremmet forslag om en mer fleksibel uføretrygd. Der fremmet Fremskrittspartiet forslag om å øke fribeløpsgrensen fra dagens 0,4 G til 1 G. Dette ble dessverre ikke vedtatt. En økning i fribeløpsgrensen ville gitt flere personer som er 100 pst. uføretrygdet mulighet til å jobbe mer uten å bli kuttet i uføretrygden.

Post 70 Uføretrygd, *overslagsbevilgning*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke de årlige minstesatsene for uføretrygdede med 6 000 kroner fra 1. juli 2024, tilsvarende 0,049 G. Flertallet foreslår derfor at kap. 2655 post 70 økes med 405 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås en ny avkortningsmodell for uføretrygd hvor fribeløpet på 0,4 G beholdes, samtidig som det innføres halvert avkortning opp til 1,2 G. På denne måten kan uføre som jobber, beholde mer av egen inntekt. Disse medlemmer mener samtidig det er viktig å holde fast ved arbeidslinjen, og vil sikre at det alltid lønner seg å jobbe.

Disse medlemmer peker på at Høyres mål med den foreslåtte modellen er å motivere flere til å prøve seg mer i arbeidslivet. Da er det viktig å fjerne tersklene til å jobbe mer enn dagens fribeløp. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at den uføre skal kunne tilpasse seg sin egen arbeidsevne og ikke terskler i systemet.

Disse medlemmer viser videre til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 foreslår at summen av uføretrygd og barnetillegg ikke skal utgjøre mer enn 95 pst. av tidligere inntekt. Dette var en endring regjeringen Solberg innførte fra 2016, som ble fjernet av de rødgrønne partiene i januar 2022.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å sørge for en anstendig inntekt for uføretrygdede, men samtidig bør ikke tilleggene utgjøre så mye at de som er syke eller har vært syke, går ned i inntekt dersom de kan og vil gå ut i jobb. Disse medlemmer mener at det alltid skal lønne seg å jobbe.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 2655 post 70 ble foreslått økt med 61 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–

2024), hvor det på kap. 2655 post 70 settes av midler til å øke minstesatsene i uføretrygd med 12 000 kroner fra 1. januar 2024 og heve fribeløpet til 1 G. Totalt foreslås det å øke kap. 2655 post 70 med 2 348 mill. kroner.

2.17 Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsett funksjonsevne mv.

2.17.1 KAP. 2661 GRUNN- OG HJELPESTØNAD, HJELPEMIDLER MV.

Det foreslås bevilget 13 044,950 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 11 718,170 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Post 70 Grunnstønad, overslagsbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er enighet om å prisjustere grunnstønad for personer med nedsatt funksjonsevne og sykdom og prisjustere sats 1–4. Flertallet foreslår derfor at kap. 2661 post 70 økes med 60 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Rødt, viser til at om lag 0,1–0,2 personer i Norge lever med hudsykdommen alopecia areata. Sykdommen medfører helt eller delvis hårtap på hele kroppen. Hårerstatning i form av parykk og lignende er derfor et viktig hjelpemiddel for gruppen. Dette flertallet viser til at det i dag bare er personer under 30 år som kan få dekket alle utgifter til hårerstatning. Kostnaden for hårerstatning vil for de fleste være på over 40 000 kroner i året, mens stønaden til de over 30 år i dag er på 6 035 kroner eller om lag 15 500 kroner ved kontaktallergi eller avvikende hodeform. En utvidelse av denne stønaden vil gjøre at flere i alderen over 30 år vil ha råd til å kjøpe seg nødvendige proteser, noe som kan motvirke isolasjon og sikre at de bli stående i arbeid.

Dette flertallet ber regjeringen raskt gjennomgå støtteordningene for personer med alopecia for å sikre at disse fungerer godt nok og etter regelverkets hensikt.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at 2 pst. av befolkningen har hatt eller kommer til å ha flekkvis hårtap i løpet av sitt liv. 0,1–0,2 pst. har alopecia areata akkurat nå, og det rammer personer i alle aldre og begge kjønn. Hårerstatning i form av parykk og lignende er derfor et svært viktig hjelpemiddel som gjør at gruppen kan fungere normalt på skole og i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at personer under 30 år

får fullt ut dekket nødvendige utgifter til inntil to individuelt tillagede parykker eller inntil seks syntetiske parykker per kalenderår. Det er bare personer under 30 år som kan få dekket alle utgifter til hårerstatning. Stønaden til de over 30 år er i dag på 6 035 kroner. Kostnaden for hårerstatning vil for de fleste årlig være fra 20 000 kroner og oppover, ifølge en artikkel fra NRK. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at stønadsnivået til personer over 30 år med diagnosen alopecia areata bør økes.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 2661 post 70 ble foreslått økt med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2661 post 70 settes av midler til å øke sats 1 i brillestøtten til 1 000 kroner og dekke ødelagte briller i løpet av et kalenderår og å prisjustere satsene for grunnstønad. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 70 med 84 mill. kroner.

Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regjeringens kutt i frilanstolker og mener det er riktig å reversere dette. Det er stor etterspørsel etter tolker, og disse medlemmer støtter ikke regjeringens argumentasjon om at en økning i antall fast ansatte tolker vil medføre nedgang i etterspørselen etter frilanstolker.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 2661 post 73 ble foreslått økt med 3,9 mill. kroner.

Post 79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg behovet for en økt bevilgning til aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år. Dette er en ordning som går tom for penger tidlig hvert år. Disse medlemmer har ikke tro på at de endringer regjeringen har gjort, vil dekke etterspørselen. Disse medlemmer synes allikevel det er bra at flere hjelpemidler blir gjenbrukt, men det er ikke nok for å dekke etterspørselen. Derfor viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2024) kap. 2661 post 79 der det foreslås en økning på 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2661 post 79 settes av midler til å gi de som trenger det, aktivitetshjelpemidler. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 79 med 140 mill. kroner.

2.18 Programkategori 29.70 Alderdom

2.18.1 KAP. 2670 ALDERDOM

Det foreslås bevilget 316 740 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 289 622 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Post 70 Grunnpensjon, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2670 post 70 settes av midler til å gi utføre pensjonsopptjening til 67 år og fryse levealdersjustering for alderspensjonister i 2024. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 70 med 944 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2670 post 71 settes av midler til å reversere kuttet i gjenlevendetillegget i alderspensjon. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 71 med 74 mill. kroner.

Post 73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv., *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av at de som har de laveste pensjonene, skal få økt sin pensjon. Pensjonistene har ikke mulighet til å forhandle egen pensjon. Så selv om underreguleringen på 0,75 pst. ble fjernet i 2021, har pensjonistene tapt kjøpekraft etter mange år med tap.

Det er dessverre fortsatt langt igjen til EUs fattigdomsgrense på 60 pst. av medianinntekten for minstepensjonistene. Disse medlemmer mener derfor det er på tide å løfte de pensjonistene med lavest pensjon, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 15 S (2023–2024) hvor kap. 2670 post 73 økes med 782 mill. kroner for å øke minstepensjonen med 10 000 kroner med virkning fra 1. mai 2024. Dette er svært viktig for deres hverdagsøkonomi.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2670 post 73 settes av midler til å øke minstepensjonen med 12 000 kroner fra 1. januar 2024 og reversere kuttet i gjenlevendepensjon og forsørgingstillegget til alderspensjonister. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 73 med 1 534 mill. kroner.

2.19 Programkategori 29.80 Forsørgertap og eneomsorg for barn mv.

2.19.1 KAP. 2680 ETTERLATTE

Det foreslås bevilget 3 328,6 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 2 085,2 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.19.2 KAP. 2686 STØNAD VED GRAVFERD

Det foreslås bevilget 315 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 295 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20 Programkategori 29.90 Diverse inntekter

2.20.1 KAP. 5701 DIVERSE INNTEKTER

Det foreslås bevilget 2 297,334 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 2 308,383 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.2 KAP. 2541 DAGPENGER

Det foreslås bevilget 12 818 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 9 361,8 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen understreker at dagpengeordningen er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet og et arbeidsmarkedspolitisk virkemiddel for å bidra til økt overgang til arbeid. Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at gjeninnføring av ferietillegg på dagpenger er et lite målrettet grep. Utbetalingen kommer året etter opptjening, på et tidspunkt da de fleste allerede er tilbake i jobb. Derfor mener disse medlemmer at det er en lite treffsikker bruk av fellesskapets midler. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås å gå tilbake til ordningen slik den var under regjeringen Solberg, og heller prioritere mer ressurser til tiltak for å få folk ut i jobb.

Disse medlemmer understreker at den tidligere ordningen er mer målrettet og bedre, der langtidsle-

dige som har mottatt dagpenger i mer enn 52 uker, kunne ta ferie med dagpenger i inntil fire uker. De langtidsledige beholdt da dagpengene i ferien. I ferieperioden var mottakerne midlertidig fritatt fra kravet om å være aktive jobbsøkere og å være tilgjengelig for ethvert jobbtillbud. Disse medlemmer mener at dette balanse- rer hensynet mellom å få arbeidstakere raskt i jobb og å ha mulighet til ferie.

Disse medlemmer mener vi må prioritere arbeidsmarkedstiltak som får folk ut i jobb, fremfor ekstra utbetalinger til folk som allerede har kommet tilbake i jobb. Dersom det først skal brukes nærmere 1 mrd. kroner på sosiale tiltak, mener disse medlemmer at det ikke er riktig prioritering å bruke dette på at arbeidsføre, friske mennesker skal få ferie fra å søke jobb mens de er arbeidsledige, eller på feriepengene etter at de har kommet i ny jobb.

Disse medlemmer mener det er viktigere å bruke pengene på å få folk tilbake i arbeid, og at langtidsledige som får dagpenger, kan ta ferie uten å bli trukket i dagpenger. Velferdssystemet må prioritere de som trenger det mest. Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn ikke at det gis ferietillegg på dagpenger, og viser for øvrig til Høyres alternative statsbudsjett for 2024.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 foreslår å avvikle lang opptjeningsperiode for dagpenger, slik at bare inntekt de tolv sist avsluttede kalendermånedene kan legges til grunn. Minsteinntektskravet vil fortsatt være 1,5 G, der også syke-, pleie-, opplærings-, og omsorgspenger er inkludert i arbeidsinntekten som vurderes i forbindelse med minsteinntektskravet.

Disse medlemmer peker på at velferdsordningene skal være mest mulig treffsikre og bærekraftige. Dagpengeordningen er i dag for bred, og personer som egentlig burde vært på andre ytelser, kommer i dag inn i ordningen. Det er ikke bærekraftig.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 foreslo å redusere opptjeningsperiode for minsteinntekt og beregningsgrunnlag for dagpenger, slik at grunnlaget for dagpengene blir avgrenset til inntekten fra de tolv siste avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet. Forslaget ble forhandlet ut i budsjettforliket med Sosialistisk Venstreparti.

Disse medlemmer viser til at ved å rette dagpengeordningen mot de som har en nær tilknytning til arbeidslivet, vil ordningen gi bedre insentiver til kontinuerlig yrkesdeltakelse. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at lang opptjeningsperiode for dagpenger bør avvikles.

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S

(2023–2024), hvor kap. 2541 post 70 ble foreslått redusert med 1 090 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 2541 post 70 settes av midler til å øke permitteringsperioden til 52 uker i byggebransjen og fiskeriindustrien og til å øke kompensasjonsgraden i dagpenger til 66 pst. Totalt foreslås det å øke kap. 2541 post 70 med 750 mill. kroner.

2.20.3 KAP. 5705 REFUSJON AV DAGPENGER

Det foreslås bevilget 168,3 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 473,2 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.4 KAP. 2542 STATSGARANTI FOR LØNSSKRAV VED KONKURS MV.

Det foreslås bevilget 865 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 755 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.5 KAP. 5704 STATSGARANTI FOR LØNSSKRAV VED KONKURS

Det foreslås bevilget 225 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 195 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.21 Kapitler under andre departement

2.21.1 KAP. 352 NEDSATT FUNKSJONSEVNE, KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 349,020 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 337,037 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det fremdeles er behov for å styrke arbeidet for å øke funksjonshemmedes levevilkår og livskvalitet. Altfor

mange opplever hindringer i hverdagen, manglende tilrettelegging og muligheter for å delta på like vilkår på skole, i arbeidslivet og på fritiden. Disse medlemmer ønsker derfor å bedre tilskuddsordningen for tiltak som kan bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse. Mange gode tiltak har fått støtte de senere årene. Disse medlemmer mener det er viktig å stimulere til tiltak som medvirker til debatt og holdningsendringer som kan skape deltakelse, generere og spre kunnskap. Det er også viktig å støtte tiltak som direkte kan bedre levekårene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen vil videreføre regjeringen Solbergs handlingsplan Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025). Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at handlingsplanen følges, og at det viktige arbeidet videreføres.

Post 72 Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet

Komiteens medlemmer fra Høyre vil at flere skal inkluderes i arbeidsfellesskapet, og viser til det viktige arbeidet HELT MED bidrar med for mangfold og inkludering i ordinært arbeidsliv. Disse medlemmer støtter HELT MEDs arbeid for at personer med utviklingshemming skal få samme muligheter som andre til å velge blant jobber de er interesserte i, oppleve at de gjennom deltakelse i arbeidslivet er inkludert og deltakende i samfunnet på lik linje med andre, og oppleve at de er til nytte for andre.

Som en del av Høyres jobbpakke for å inkludere flere foreslår Høyre økt støtte til HELT MED. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor kap. 352 post 72 ble foreslått økt med 5 mill. kroner øremerket til HELT MED. Økningen vil sikre forutsigbarhet og økt arbeidsinkludering i ordinært arbeidsliv.

2.21.2 KAP. 1565 OG 4565 BOLIGLÅNSORDNINGEN I STATENS PENSJONSKASSE, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 19 454 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 14 443 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 9 447 mill. kroner under kap. 3505 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 8 137 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.21.3 KAP. 5607 RENTER AV BOLIGLÅNSORDNINGEN I STATENS PENSJONSKASSE, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 2 716 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 1 842 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Post 80 Renter

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2023–2024), hvor det på kap. 5607 post 80 legges til grunn at basisrenten blir 0,25 prosentpoeng høyere. Totalt foreslås det å øke kap. 5607 post 80 med 167 mill. kroner.

2.21.4 KAP. 1566 OG 4566 YRKESKADEFORSIKRING, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 95 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 95 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 85 mill. kroner under kap. 3506 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 80 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at fra 2022 ble ansvaret for yrkesskadeforsikring overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet, og at forslag om bevilgning nå fremgår av Kommunal- og distriktsdepartementets Prop. 1 S (2022–2023) under kap. 506.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.21.5 KAP. 1567 OG 4567 GRUPPELIVSFORSIKRING, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 240 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 270 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Likeledes foreslås det 143 mill. kroner under kap. 3507 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 103 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at fra 2022 ble ansvaret for kap. 616 Gruppelivsforsikring overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Kommunal- og distriktsde-

partementet, og at forslag om bevilgning nå fremgår av Kommunal- og distriktsdepartementets Prop. 1 S (2020–2023) under kap. 507.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.21.6 KAP. 2540 STØNAD UNDER ARBEIDSLEDIGHET TIL FISKERE OG FANGSTMENN, NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 80 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 80 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

2.21.7 KAP. 1860 OG 4860 HAVINDUSTRITILSYNET, ENERGIDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 383,724 mill. kroner for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), mot 361,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023 (arbeids- og inkluderingsdepartementet).

Likeledes foreslås det 94,7 mill. kroner under kap. 4860 for 2024, jf. Prop 1 S (2023–2024), mot 90,690 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2023.

Komiteen viser til at Havindustritilsynet er en viktig aktør som skal legge premisser for, og følge opp, at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå med hensyn til sikkerhet, arbeidsmiljø, beredskap og sikring. Komiteen er kjent med at Havindustritilsynets myndighetsansvar omfatter petroleumsvirksomheten på den norske kontinentalsokkelen og enkelte angitte petroleumsanlegg på land samt fornybar energiproduksjon til havs, CO₂-transport og -lagring og mineralvirksomhet på havbunnen. Komiteen viser til at dette er ytterligere aktualisert i lys av den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen, og at dette arbeidet derfor må ha høy prioritet.

Komiteen støtter Havindustritilsynets hovedmål for 2024 om at de skal redusere risiko for storulykker i petroleumsvirksomheten, at virksomhetene har et systematisk forebyggende helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsarbeid og forsvarlige arbeidsforhold, samt at virksomhetene har nødvendige sikringstiltak som skal bidra til å hindre uønskede hendelser, og sørge for beredskap tilpasset de til enhver tid gjeldende risikobilder.

Komiteen vil understreke at norsk sokkel er verdensledende på helse, miljø og sikkerhet. Komiteen understreker samtidig betydningen av å fortsette arbeidet med å avdekke risikoforhold, slik at ulykker også i

fremtiden kan forebygges. Komiteen er kjent med viktigheten av at Risiko i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP) videreutvikles og følges opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regjeringens forslag til innstramminger i innleie, som er dårlig utredet og får store konsekvenser for næringslivet og arbeidsplasser langs hele kysten. Disse medlemmer merker seg at regjeringen på budsjettspørsmål 150 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon av 16. oktober 2023 svarer at det er vanskelig å estimere hvor stor andel av budsjettet som kan knyttes spesifikt til oppfølging av innleieregelverket.

Disse medlemmer merker seg at Havindustritilsynet vil måtte prioritere innleieregler på bekostning av andre områder. Disse medlemmer motsetter seg derfor de foreslåtte innstrammingerne mot hele næringslivet, som vil gjøre det vanskeligere for de seriøse. Disse medlemmer mener Havindustritilsynet heller bør prioritere kampen mot arbeidslivskriminaliteten og forebygging av storulykkerisiko.

Disse medlemmer understreker at innsatsen for å forhindre storulykker på sokkelen fortsatt må ha høy oppmerksomhet. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg styrket Petroleumstilsynet, som nå heter Havindustritilsynet, slik at en fikk forbedret oppfølgingen av alvorlige hendelser, bedre brukerrettet kunnskapsdeling samt økt læring og forbedring i næringen, som igjen var viktige bidrag for å redusere antall hendelser og derav redusere risikoen for storulykker.

Disse medlemmer registrerer at det for nye industrivirksomheter til havs må utarbeides nye risikobaserte og virksomhetstilpassede forskrifter, et arbeid som innenfor fornybar energiproduksjon til havs har startet – i samarbeid med partene. Disse medlemmer viser til at havvind har potensial til å utvikle seg til et nytt norsk industrieventyr. Det forutsetter imidlertid at man avklarer hvilke rammevilkår som skal gjelde, slik at aktørene vet hva man skal planlegge for. Disse medlemmer merker seg at HMS-regelverket for havvind gjentatte ganger er utsatt, og mener det nå er på høy tid at det avklares.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at Havindustritilsynet i sin oppfølging av næringen er tydelig i sin virkemiddel- og reaksjonsbruk og tar i bruk hele bredden av virkemidler i hele tilsynsområdet om nødvendig. Bruken av virkemidler og reaksjoner må innrettes slik at den samsvarer med alvorligheten i de forhold som avdekkes, og på en slik måte at virksomhetene tar sitt ansvar og sikrer etterlevelse av regelverket.

Disse medlemmer erkjenner at den endrede geopolitiske situasjonen som følge av Russlands invasjon av Ukraina blant annet har medført økt oppmerksomhet om energisikkerhet i Europa. Trusselbildet for petroleumssektoren har ytterligere aktualisert viktighete-

ten av sikker drift på norsk sokkel. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen og Havindustritilsynet følger dette arbeidet tett og tar de grep som er nødvendige for å trygge både energisikkerhet og de ansattes liv og helse.

3. Anmodnings- og utredningsvedtak

I Prop. 1 S (2023–2024) fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet er det redegjort for oppfølgingen av Stortingets anmodnings- og utredningsvedtak som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen.

Når det gjelder de anmodnings- og utredningsvedtak som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen, men som er fulgt opp av et annet departement enn Arbeids- og inkluderingsdepartementet, fremkommer dette også av oversikten.

Meld. St. 4 (2023–2024) Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingsssesjonen 2022–2023 er lagt frem samtidig med Prop. 1 S (2023–2024) og behandles i kontroll- og konstitusjonskomiteen. I den forbindelse ba kontroll- og konstitusjonskomiteen i brev 26. oktober 2023 om en uttalelse om de anmodnings- og utredningsvedtakene som ligger under arbeids- og sosialkomiteens ansvarsområde. Dette skal igjen danne grunnlaget for kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling, jf. Stortingets forretningsorden § 15 femte ledd tredje punktum. Det vises til meldingen, der det er gitt en oversikt over oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak under de respektive departementene som hører inn under rammeområde 7. Der angis det også hvorvidt vedkommende departement planlegger å avslutte rapporteringen knyttet til vedtaket, eller om departementet vil rapportere konkret på vedtaket også i neste års budsjettproposisjon. Oversikten inkluderer alle vedtak fra stortingsssesjonen 2022–2023 samt de vedtakene fra tidligere stortingsssesjoner som kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 186 S (2022–2023) mente ikke var kvittert ut

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter seksjon og nummer Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Sesjon	Vedtaks nr. Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	37 Endringer i folketrygdlova mv. (synleggjering av folkerettslege forpliktingar til trygdekoordinering)	Nei
2022–2023	59 Representantforslag om å betre ME-sjuka sine trygderettar	Ja
2022–2023	60 Representantforslag om å betre ME-sjuka sine trygderettar	Ja
2022–2023	61 Oppheve Arbeidstilsynet si øvre gebyrgrense	Nei
2022–2023	63 Eit meir tilgjengeleg Nav	Ja
2022–2023	344 Utbetaling av eingongsbeløp til mottakarar av minstesats på uføretrygd	Ja
2022–2023	491 Representantforslag om meir fridom til å jobbe der du vil	Nei
2022–2023	493 Endringer i arbeidsmiljølova mv. (arbeidstakaromgrepet og arbeidsgivaransvar i konsern)	Nei
2022–2023	530 Representantforslag om ei tillitsreform i Arbeidstilsynet	Nei
2022–2023	531 Representantforslag om ei tillitsreform i Arbeidstilsynet	Nei
2022–2023	532 Representantforslag om ei tillitsreform i Arbeidstilsynet	Nei
2022–2023	533 Representantforslag om å hindre urimeleg tilbakebetaling for uføre som får seg jobb	Nei
2022–2023	580 Betre og raskare integrering i heile landet	Ja
2022–2023	604 Menneskerettar for personar med utviklingshemming – regelendringar for å gi personar med utviklingshemming i VTA-O varig oppfølging	Nei
2022–2023	605 Menneskerettar for personar med utviklingshemming – plan for fleire VTA-plassar	Ja
2022–2023	627 Endringer i folketrygdlova (tilgang til å sjukmelde etter e-konsultasjon)	Nei
2022–2023	727 Representantforslag om å styrke a-krimsentra	Nei
2022–2023	728 Representantforslag om å styrke a-krimsentra	Nei
2022–2023	730 Representantforslag om å styrke a-krimsentra	Nei

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	937	Vurdering av omlegging av fribeløpet i uføretrygda	Nei
2021–2022	35, punkt 55	Varig ordning for ferietillegg for dagpensar	Ja
2021–2022	409	Utvikle betre modellar for oppfølging i VTA-O der også andre kan vere ansvarlege for oppfølging	Ja
2021–2022	456	Utgøring om sjølvstendige næringsdrivande og frilansarar skal opparbeide seg sterkare rettar til inntektssikring	Nei
2021–2022	794	Tilgjengelegheit og kvalitet i økonomisk rådgiving og gjeldsrådgiving	Nei
2021–2022	813	Berekning av uføretrygd når inntektsevna tidlegare har vore nedsett pga. delvis uførleik utan at inngangsvilkåret for uføreytingar i folketrygda har vore oppfylt.	Nei
2021–2022	814	Lovendringar for å styrke tilsette sitt vern mot natt- og aleinearbeid	Nei
2020–2021	238	Lovendringar for å redusere kravet til innbetaling av premie frå det tidspunktet den enkelte har kompensert for levealdersjusteringa	Nei
2020–2021	239	Styrke arbeidslinja for offentleg tilsette født i åra 1944–1962	Nei
2020–2021	530	Rapportering om barn etterlatne i utlandet	Nei
2020–2021	615	Pensjonsutvalets vurdering	Nei
2020–2021	686	Studentar i utlandet kan ha deltidsjobb utan å miste medlemskap i folketrygda	Nei
2020–2021	770	Endringar i arbeidsmiljølova for yrkesdykking og losing, føresegn og rettar om sjukepengar	Ja
2020–2021	771	Endringar i arbeidsmiljølova for yrkesdykking og losing, kapteinen sitt ansvarsforhold, føresegn om arbeids- og kviletid	Ja
2020–2021	772	Endringar i arbeidsmiljølova for yrkesdykking og losing, krav til arbeids- og kviletid	Ja
2020–2021	911	Forenkling av yrkesskadereglane	Nei
2020–2021	930	NAV-ombod	Nei
2020–2021	1149	Endringar i arbeidsmiljølova, tilfeldig uttrekk av meddommarar frå kvar av dei særskilt arbeidslivskyndige utvala	Nei
2020–2021	1200	Avkorting i uføretrygd for fosterforeldre	Nei
2020–2021	1219	Reduksjon av ytingar under opphald i institusjon, likebehandling av pasientgrupper	Ja
2020–2021	1342	Evaluering av brillestøtteordninga	Nei
2019–2020	626	Juridisk og økonomisk medansvar for transportkjøparar/transporttingarar	Nei
2019–2020	627	Rettshevinga til å stanse køyretøy	Nei
2019–2020	658	Omsorgspengar til foreldre som må vere borte frå arbeidet delar av dagen	Ja
2017–2018	42	Særaldergrensa for tilsette i staten	Nei
2017–2018	321	Overgangsordning for fosterforeldre	Nei

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter seksjon og nummer Kultur- og likestillingsdepartementet.

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	607	Vurdering av økonomiske levekår for personer med nedsatt funksjonsevne	Nei
2017–2018	894	Tiltak i melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede	Ja
2017–2018	895	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede	Ja

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2017–2018	896	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – rett til arbeid	Ja
2017–2018	897	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – rett til helsetjenester	Ja
2017–2018	900	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – universell utforming skolebygg	Ja
2017–2018	901	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – kjøpe og eie bolig	Ja
2017–2018	902	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – likeverdige tjenester	Ja
2017–2018	903	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – koordinering av tjenester	Ja
2017–2018	904	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne	Ja
2017–2018	905	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – fritidsaktiviteter og livssyn	Ja
2017–2018	906	Melding til Stortinget om sikring av menneskerettighetene for utviklingshemmede – skolefritidsordning	Ja

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter seksjon og nummer Justis- og beredskapsdepartementet.

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	729	A-krimssenter	Nei
2017–2018	899	Menneskerettane til utviklingshemma – verjemål	Ja

3.1 Komiteens merknader

Komiteen viser til oversikten i Meld. St. 4 (2023–2024) som viser anmodnings- og utredningsvedtak, som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen fra henholdsvis Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Det vises videre til omtale av de ulike anmodningsvedtakene i de respektive departements budsjettproposisjoner, jf. Prop. 1 S (2023–2024). Komiteen registrerer at det fremgår av Prop. 1 S (2023–2024) for de nevnte departementene at regjeringen anså at oppfølgingen av i alt 59 anmodnings- og utredningsvedtak under rammeområdet 7 ikke er avsluttet. Komiteen legger til grunn at arbeidet med oppfølging av disse vedtakene videreføres.

Vedtak 937, 16. juni 2023 Vurdering av fribeløpet i uføretrygd

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at oppfølginga av vedtaket er forseinka. Fleirtalet viser til at departementet meiner det er behov for å samle inn kunnskap om ulike modellar for endringar i fribeløpet, og at det vil bli lyst

ut ei ekstern utgreiing for å få eit tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag i høve vurderinga om omlegging av fribeløpet. Fleirtalet understrekar viktigeita av at regjeringa følgjer opp vedtaket så snart som råd, og ser fram til at dette kjem seinast i samband med statsbudsjettet for 2025.

Vedtak 59, 24. november 2022, Representantforslag om å betre ME-sjuka sine trygderettar

Komiteens medlem fra Rødt viser til tydelige tilbakemeldinger fra blant annet ME-foreningen om at praksis på området i liten eller ingen grad er endret, til tross for mindre endringer i et av Navs rundskriv. Dette medlem viser videre til svar på skriftlig spørsmål 15:82 (2023–2024) der statsråden bekrefter at det ikke har vært dialog med relevante pasient- og brukerorganisasjoner i direktoratets kartleggingsarbeid i forkant av endringene som er gjort. Dette medlem mener det er sterkt kritikkverdig å gjennomføre en slik prosess uten å involvere pasienter og brukere, og anser ikke Vedtak 59, 24. november 2022 for å være fulgt opp av regjeringen.

Vedtak 60, 24. november 2022, Representantforslag om å betre ME-sjuka sine trygderettar

Komiteens medlem fra Rødt registrerer at regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024) under kapittel 2655 Uførhet legger til grunn at det ikke skal «kreves at bruker gjennomfører tiltak som det ikke er medisinsk grunnlag for å anbefale». Dette medlem viser til tydelige tilbakemeldinger fra blant annet ME-foreningen og andre relevante pasient- og brukerorganisasjoner som bestri-der denne virkelighetsoppfatningen. Dette medlem viser videre til svar på skriftlig spørsmål 15:82 (2023–2024) der statsråden bekrefter at det ikke har vært dialog med relevante pasient- og brukerorganisasjoner i direktoratets kartleggingsarbeid i forkant av endringene som er gjort. Dette medlem mener det er sterkt kritikkverd-ig å gjennomføre en slik prosess uten å involvere pasienter og brukere, og anser ikke Vedtak 59, 24. november 2022 for å være fulgt opp av regjeringen.

Vedtak 930, 18. mai 2021, Nav-ombod

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt mener det er sterkt kritikkverd-ig at det etter to og et halvt år fremdeles ikke finnes noe Nav-ombud. Disse medlemmer viser til at Stortingets Vedtak 930, 18. mai 2021 var enstemmig. Disse medlemmer viser videre til en rekke offentlige debatter om utfordringene brukere møter i Nav-systemet. Disse medlemmer viser også til NOU 2023: 11 Raskt og rik-

tig, som kommer med alvorlig kritikk av saksbehandlingen i Nav. På dette grunnlag mener disse medlemmer at det haster å etablere et Nav-ombud i tråd med Stortingets enstemmige vedtak.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ordning, slik at organisasjoner som bistår mennesker i sitt møte med Nav, får nødvendige finansiell støtte frem til Nav-ombudet blir etablert.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme til Stortinget med en forenkling av Navs programmer for å komme i jobb til å bli en tjeneste der man kan skreddersy et løp for den enkelte, med mål om fast jobb.

Forslag fra Rødt:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen revidere ordningen for støtte til organisasjoner som arbeider mot fattigdom, slik at det blir mulig å få støtte til prosjekter som hjelper folk med å navigere i Nav-systemet.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 7 (Arbeid og sosial)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
352		Nedsatt funksjonsevne		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 71		28 480 000
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner		269 940 000
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet		23 000 000
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet		27 600 000
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter.....		281 755 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	121 430 000	
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	28 200 000	
	23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel.....	15 090 000	
	50	Norges forskningsråd.....	172 650 000	
	70	Tilskudd.....	60 815 000	
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	71 495 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk.....	18 830 000	
	73	Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling.....	5 625 000	
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	166 930 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	262 149 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter.....	13 792 750 000	
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter, <i>kan overføres</i>	59 935 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	362 255 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter.....	120 530 000	
611		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	17 800 000	
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	10 228 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	92 000 000	
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	103 505 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	174 790 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	108 230 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv..	15 885 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	1	Driftsutgifter.....	586 970 000	
	21	Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 763 805 000	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	2 072 020 000	
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser.....	90 720 000	
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet.....	119 110 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 400 000	
640		Arbeidstilsynet		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter.....	859 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud.....	18 410 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd.....	173 450 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	1 325 000	
648		Arbeidsretten, Riksmekleren mv.		
	1	Driftsutgifter.....	26 745 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	570 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	2 130 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	26 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	74 000 000	
664		Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs		
	70	Tilskudd	21 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 990 000 000	
667		Supplerende stønad		
	70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000 000	
	71	Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	176 000 000	
1565		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter.....	52 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
1566		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000	
1567		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	240 000 000	
1860		Havindustritilsynet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	349 324 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-730 000 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	594 000 000	
	3	Avskrivninger	90 000 000	
	4	Renter av statens kapital	1 000 000	
	5	Til investeringsformål.....	55 000 000	
	6	Til reguleringsfond.....	-25 000 000	-15 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	212 327 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 818 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	865 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 570 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	97 000 000	
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	18 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	54 350 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000	
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	2 890 000 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	3 240 000 000	
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetanse-tiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	97 500 000	
2651		Arbeidsavklaringspenger		
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	44 233 200 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	145 000 000	
	72	Legeerklæringer	465 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	125 980 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	94 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	31 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 770 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 150 000 000	
	72	Stønad til servicehund	9 905 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning....	122 100 000	
	74	Tilskudd til biler	815 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	4 425 000 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	417 400 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler.....	2 370 600 000	
	78	Høreapparater.....	965 000 000	
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år...	59 945 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	94 080 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	189 940 000 000	
	72	Inntektpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	24 480 000 000	
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	8 240 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Omstillingsstønad mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000 000	
	71	Barnepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 596 000 000	
	74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000	
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	2 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2686		Stønad ved gravferd		
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 15 000 000	
Totale utgifter				626 176 525 000
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag.....	11 061 000	
	4	Tolketjenester.....	4 708 000	
	5	Oppdragsinntekter mv.	20 755 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak.....	5 000 000	
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.....	1 400 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer.....	5 376 000	
	6	Refusjoner.....	3 759 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer.....	24 738 000	
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud.....	18 698 000	
	85	Tvangsmulkt.....	7 175 000	
	86	Overtredelsesgebyrer.....	29 450 000	
4565		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån.....	47 000 000	
4566		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter.....	85 000 000	
4567		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter.....	143 000 000	
4860		Havindustritilsynet		
	1	Gebyrinntekter.....	85 800 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter.....	8 900 000	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål.....	55 000 000	
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80	Renter.....	2 716 000 000	
5701		Diverse inntekter		
	71	Refusjon ved yrkesskade.....	764 000 000	
	80	Renter.....	1 000 000	
	86	Innkrevning feilutbetalinger.....	1 432 000 000	
	87	Diverse inntekter.....	25 334 000	
	88	Hjelpemiddelsentraler mv.....	75 000 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	70	Dividende.....	225 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs.....	18 000 000	
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge.....	300 000	
	72	Innkrevning av forskutterte dagpenger.....	150 000 000	
Totale inntekter				5 963 454 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4 og 5
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 1 Driftsutgifter til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
2. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
3. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 78

Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 78.

4. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 79.
5. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 50 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
634	Arbeidsmarkedstiltak	
	76 Tiltak for arbeidssøkere	2 938,6 mill. kroner
	77 Varig tilrettelagt arbeid	1 119,9 mill. kroner
	79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet	62,7 mill. kroner

VI

Utbetaling ved midlertidig likviditetsmangel

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan forskuttere utgifter til pensjonsutbetalinger under kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere, post 70 Tilskudd, ved midlertidig likviditetsmangel. Det forutsettes at Pensjonstrygden for fiskere i løpet av 2024 tilbakefører forskutteringen. Tilbakeføringen nettoføres som utgiftsreduksjon under kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere, post 70.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan gi arbeids- og velferdsetaten fullmakt til å:

1. postere utgifter som arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av Statens pensjonskasse mot mellomværendet konto 715510 Statens pensjonskasse. Konto 715510 utlignes ved at Statens pensjonskasse

- resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap.
2. postere utgifter som arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av ikke-statlige aktører knyttet til

AFP-ordningen og kommunal tilleggspensjon mot mellomværendet med statskassen.

VIII

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2024 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

	Kroner
1a. Grunnstønad for ekstrautgifter grunnet varig sykdom, skade eller lyte etter lovens § 6-3 (laveste sats)	8 688
1b. Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	13 248
1c. eller til	17 364
1d. eller til	25 572
1e. eller til	35 964
1f. eller til	44 928
2a. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til de som må ha særskilt tilsyn og pleie grunnet varig sykdom, skade eller lyte	16 152
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til barn under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie	32 304
2c. eller til	64 608
2d. eller til	96 912
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	28 677
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) ²	
for første barn	55 800
for to barn	72 792
for tre og flere barn	82 500

¹ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

² Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) gjelder fra 1. januar 2016 stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere og etterlatte som er i arbeid. Stønaden dekker 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

IX

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Energidepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1860 post 1	kap. 4860 post 10
kap. 1860 post 21	kap. 4860 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 8. desember 2023

Bente Irene Aaland

ordf. for kap. 1565, 640, 666, 2470, 4565,
3640, 5470, 5607

Alf Erik Bergstøl Andersen

ordf. for kap. 612, 646, 667, 2540 og 2680

Henrik Asheim

ordf. for kap. 660

Tor Inge Eidesen

ordf. for kap. 352, 635, 664, 2655 og 3635

Per Vidar Kjølmoen

ordf. for kap. 606 og 643

Mimir Kristjansson

ordf. for kap. 2686

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 2651 og 2670

Tuva Moflag

ordf. for kap. 600, 604, 605 og 3605

Anna Molberg

ordf. for kap. 648 og 2650

Dagfinn Henrik Olsen

ordf. for kap. 665, 2620, 2661 og 5701

Aleksander Stokkebø

ordf. for kap. 621, 634, 1860, 2541, 3634, 4860 og 5705

Torbjørn Vereide

ordf. for kap. 613, 2542 og 5704

Freddy André Øvstgård

leder og ordf. for kap. 1566, 1567, 601, 611, 4566 og
4567

